1965 ЙИЛ ВАХТАСИДА

МЎЛ ҲОСИЛГА ҲОЗИРДАН ЗАМИН ЯРАТАЙЛИК!

СЎНГГИ ГЕКТАРЛАР ШУДГОР ҚИЛИНМОҚДА

Шу кунларда Ўрта Чирчиқдаги энг йирик пахтакор хўжалик— «Ленин йўли» колхозининг бепоён далаларида бўлсангиз, азамат тракторчиларнинг ғайрат билан қилаётган меҳнатини кўриб ғоят қувонасиз. Улар ўз қудратли тракторларини тўла қувват билан ишлатиб, она ер бағрини юмшатмоқдалар. Шу кунга қадар экин майдонларининг асосий қисми ҳайдаб бўлинди. Энди сўнгги гектарлар шудгор қилинмоқда. Хўжаликнинг ҳормас-толмас деҳқонлари кўкламни тўла шайланган ҳолда кутиб олиш мақсадида қизғин ҳаракат қилишаяпти. Улар ариқ-зовурларни тозалаб бўлай деб қолдилар. Дала бошларига 8 минг тоннадан зиёдроқ гўнг ташиб чиқарилди. Суратда: колхоз ерларининг сўнгги гектарлари шудгорланаяпти.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 6 (2979). | Якшанба, 10 январь 1965 йил. | БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ШАРАФЛИ БУРЧ

Яхши меҳнат қилиб, яхши дам олиш инсон учун ҳаётий заруратдир. Бизнинг мамлакатимизда инсон қадри мўътабар ва азиздир. Бизда инсон инсонга дўст ва биродар. Муаззам коммунизм иншоотларини жадал барпо этаётган совет кишилари улкан етти йилликнинг сўнгги йили топшириқларини ҳам тез суръатлар билан бажариб, порлоқ истиқбол сари шаҳдам қадам ташлаб бормоқдалар.

Партиямиз тарихий XXII съездида қабул қилинган КПСС Программасида коммунизмнинг моддий-техника базасини яратиш, коммунистик ижтимоий муносабатларни ривожлантириш ва янги кишини тарбиялашдек буюк вазифалар аниқ ва равшан белгилаб берилди. Партиямиз янги жамият қурувчиларини ғоявий жиҳатдан чиниқтириш ва уларни коммунистик онглилик руҳида тарбиялашга доимо катта эътибор бериб келмоқдалар.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ўтган йили бўлиб ўтган XIII пленуми республикамиз партия ташкилотлари олдига катта вазифалар қўйди. Пленумда партиямиз Программаси белгилаб берган йўл-йўриқлар асосида турмуш маданиятини ошириш ва меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш масалалари муҳокама қилиниб, кенг қарор қабул қилинган эди. Партия ташкилотлари пленум кўрсатмаларига амал қилиб, жойларда бир мунча ишларни амалга оширдилар. Шунингдек областимизда ҳам партия ташкилотлари меҳнаткашлар турмуш маданиятини ошириш масалалари билан яқиндан шуғуллана бошладилар. Давлат ва жамоат ташкилотлари бу соҳада ўз фаолиятларини кучайтирдилар. Областимизнинг шаҳарларида, қишлоқларида, ишчи посёлкаларида меҳнаткашларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш бирмунча яхшиланди. Маданий-маиший хизмат кўрсатувчи корхоналарнинг шохобчалари кенгайтирилди. Шунингдек меҳнаткашларга маиший хизмат кўрсатишнинг янги формалари турмушга татбиқ этилди.

Областимизнинг Бекобод, Оҳангарон ва Янгиобод шаҳарларида маиший комбинатлар фойдаланишга топширилди. Шунингдек Чирчиқ, Оҳангарон ва бошқа шаҳарларда буюмларни кимёвий тозалаш фабрикалари, маиший хизмат уйлари, сартарошхоналар, маданий ва хўжалик буюмларини прокатга бериш, уй-рўзғор буюмларини созлаш, бўяш ва янгилаб бериш ишлари йўлга қўйилди.

Колхоз қишлоқларида ва совхоз посёлкаларида ҳам маиший корхоналар тармоқлари кенгаймоқда. Урта Чирчиқ, Калинин, Бекобод, Юқори Чирчиқ ва бошқа районларда маиший хизмат кўрсатиш корхоналари йириклаштирилди ва янгилари ишга туширилди.

Лекин областимизда аҳолига маданий ва маиший хизмат кўрсатиш умуман яхши аҳволда деб бўлмайди. Маиший хизмат кўрсатиш корхоналари аҳоли эҳтиёжларини қондирмаётир. Айниқса колхозларда ва совхозларда маиший хизмат кўрсатиш тармоқлари етишмайди, борлари ҳам ёлчитиб хизмат қилмайди.

Ҳозир колхоз қишлоқларининг ва совхоз посёлкаларининг қиёфаси беқиёс ўзгариб бормоқда. Колхозчилар ва совхоз ишчилари янги уйларга кўчиб ўтмоқдалар, улар хонадонларида радио, телевизор, холодильник, тикув машиналари, электр, газ ва бошқа уй-рўзғор буюмлари кенг ўрин олмоқда. Лекин уй-рўзғор буюмларини ремонт қилиш қониқарли уюштирилмаган.

Меҳнаткашлар ўз қишлоқларида янги уйлар қурилишини, клуб, кутубхона, магазин, сартарошхона, ҳаммом, радиоузел, ҳаваскорлик тўгараклари ишлаб туриши ва бу ерларда қизиқарли темаларда лекция ва суҳбатлар уюштирилишини истайди.

Яқинда Чинозда Навоий номли колхознинг ёш механизатори Мелиқўзи Ёқубовнинг ўз қишлоғида аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишда йўл қўйилаётган нуқсонлар ҳақида билдирган эътирозлари газетамизда эълон қилинди. Уртоқ Ёқубов яхши меҳнат қилгандан сўнг яхши дам олиш учун барча зарурий шароитлар муҳайё бўлишини талаб этади. Бу ҳақли талаб!

Аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш бугуннинг энг муҳим вазифасидир. Бу масала партия, совет, комсомол, касаба союз ташкилотлари ва бутун жамоатчиликнинг диққат марказида туриши керак. Меҳнаткашларнинг турмуш маданияти ҳақида ғамхўрлик қилишда партия ташкилотлари ташаббускор бўлсинлар.

Коммунистик жамият қураётган ижодкор халқимизга маданий-маиший хизматни ҳар тарафлама яхшилайлик.

ОЛИМЛАР ТАВСИЯ ҚИЛАДИ

Озгина чигит экиб етарли қалинликда ғўзалар олиш учун чигитни қандай тайёрлаш керак? Мамлакатдаги пахтакор республикалар олимлари ва мутахассисларининг Тошкентда яқинда бўлиб ўтган кенгаши ана шу масалага бағишланди.

Пахтакор хўжаликлар ҳар гектар ерга ўрта ҳисоб билан йилига 120 килограмм ва бундан ҳам ошиқ чигит сарфлайдилар. Ҳолбуки, чигит химия, гидролиз, целлюлоза-қоғоз ва ёғ саноати учун ҳам катта аҳамиятга эга бўлган хом ашёдир. Комплекс механизациялаштирилган илғор бригадалар эришган тажриба, бордию чигитни химик пўчоқ билан қоплаш сингари янгилик қўлланилса, чигит сарфлаш нормасини уч-беш баравар камайтириш мумкинлигини кўрсатди.

Ўрта Осиё ўсимликларни ҳимоя қилиш институтининг олимлари Москвадаги «Гидронефтемаш» лойиҳалаш илмий тадқиқот институти билан ҳамкорликда комбинациялаштирилган дори билан чигитни дорилаш усулини таклиф қилдилар. Чигитнинг бундай химик пўчоғи чигит мағзини зараркунандалар ва ўсимлик касалликларидан сақлайди. Чигитни дорилаш уруғлик материални тайёрлаш янги технологиясининг муҳим элементи бўлиб, уни кенгаш қатнашчилари барча пахтакор колхоз ва совхозларга тавсия қилдилар. Бу усул чигитнинг униб чиқишини оширади, экинларни яганалаш эҳтиёжи қолмайди, ҳосилдорлик эса уч-тўрт центнерга ошади.

ЕР—ДЕҲҚОН ХАЗИНАСИ

ПАХТА УСТАЛАРИ ҲИКОЯ ҚИЛАДИ

Ўтган йили юз гектар ерга чигит экиб, баракали хирмон кўтардик. Ҳамкасбларимиз бизнинг меҳнатимиздан қувониб гапиришди. Биз уларнинг ишончини оқлашга ҳаракат қилдик. **38 центнердан хирмон кўтардик!** План 130 процент бажарилди. Пахта хирмонимиз Йўғонтепадек баланд бўлди. Ҳосилимиз 370 тоннага етди. **Энг қувончлиси шу бўлдики, ҳосилнинг 220 тоннасини машиналар билан териб олдик.** Давлатга сотган пахтамизнинг деярлик ҳаммаси биринчи сортларга қабул қилинди. Шундан кўриниб турибдики, даромадимиз ҳар қачонгидан ҳам кўп.

Деҳқонларимиз ёзи билан ғайрат қилишди. Агротехника қоидаларига доимо риоя қилувдик, ютдик. Минерал ва маҳаллий ўғитларни ҳеч аямадик. Кундан-кунга ерни тўйдирдик, ардоқладик. Йил давомида берилиши лозим бўлган ўғитнинг ярмидан кўпроғини шудгордан олдин ерга солдик. Кафтдек текис ерларга чигит ташладик. Яхши ўғитланган ерларда кўчат бир текисда бақувват бўлиб ўсди.

Ўсимликнинг ҳосилга кириш даврида ҳам ўғит бериб турдик. Айниқса минерал ўғитларни майдалаб ўсимлик илдизларига яқинроқ жойларга ташладик. Кейин эса сувни жилдиратиб оқиздик. Ҳар бир туп кўчат баравар озиқланди. Бунинг натижаси жуда яхши бўлди.

Мана, энди ҳисоблаб кўрсам ҳар бир килограмм минерал ўғит ҳисобига ўртача 25 килограммдан пахта етиштирибмиз. Ўртоқ Бердиёр Сулаймонов бошлиқ комплекс механизациялашган звеномизда эса бу соҳадаги ютуқ яна ҳам катта бўлди. Звено аъзолари ернинг биологик талабини тўла ҳисобга олишгани ҳолда ўғитдан фойдаланиб яхши иш қилдилар. Улар ўғитни ёпиқ биноларда сақлашди. Шу сабабли ўғитнинг кучи ҳавога учмади. Аксинча ерга сарфланди. Звенода бошқа ишлар ҳам ана шундай режа билан олиб борилди. Натижада гектар бошига 40 центнердан ҳосил йиғиштириб олинди.

Ерга ҳар бир деҳқон барвақт куч берса, истаган ҳосилни етиштириш ҳеч гап эмас экан. Бизнинг бригада иккита комплекс механизациялашган звенога бўлинган. Унинг аъзолари бир-биридан иноқ ва ишчан. Чарчаш нималигини билмайди. Ҳар бир кундан унумли фойдаланишади. Эришилган ютуқлар билан мағрурланишмайди. Янги-янги марраларни қўлга киритишга интилишади. Ўғилжон Сангилова, Бўён Ўролова каби фидокорларимиз билан ҳар қанча фахрлансак арзийди. Улардан ҳеч қандай иш қочиб қутила олмайди.

Биз юбилей йилини катта ғалабалар билан якунладик. Етти йилликнинг охирги йилини ҳам ана шундай ютуқлар билан нишонлашга ҳаракат қиляпмиз. **Бу йил ҳосилимиз 40 центнердан ошса ошадики, лекин кам бўлмайди. Бунинг учун бизда ҳамма шарт-шароитлар мавжуд.**

Хўш, мўл ҳосил етиштириш йўлида биз қандай ишлаяпмиз? Шу ҳақда қисқача айтиб бермоқчиман. Бригадамизда ҳосил йиғиштириб олиниши билан кузги-қишки ишларни дарҳол бошлаб юбордик. Ғўзапояларни йиғиштириб олишга кўп вақтимизни сарфламадик. Уни даланинг ўзида майдалаб, ерга сочиб юбордик. Карталарнинг қувватига қараб 300 — 400 килограммдан суперфосфат солдик. Ер ҳайдашда ҳам аввалги йиллардагига нисбатан бошқачароқ иш тутдик. Бу йилгиси анча чуқур бўлди. 30—35 сантиметр қилиб ҳайдадик. Бу ишимиз тупроқнинг унумдорлигини оширишга хизмат қилади деб ўйлаймиз. Ерни ҳар йили ҳар хил чуқурликда ҳайдашнинг фойдаси ниҳоят каттадир.

Биз маҳаллий ўғитни белгиланган нормага нисбатан анча кўпроқ чиқариш ниятидамиз. Компост тайёрлашни ҳам намунали йўлга қўямиз.

Қишлоғимизда қиш шабадаси эсиб турган бўлса ҳам қилинаётган ишларимизнинг ҳаммаси кўклам экиш кампанияси яқинлашиб қолганлигидан далолат бериб турибди. **Чопиқ тракторлари, экиш селкалари, борона ва бошқа қишлоқ хўжалик асбобларини сифатли ремонтдан чиқариб қўйдик.**

Анорқул ЙЎЛДОШЕВ,
Янгийўл районидаги Ленин номли колхознинг бригада бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор.

МЎЛ ҲОСИЛНИ КЎЗЛАБ

БУКА. Юқори ҳосилли хўжалик ҳисобланган «Коммунизм» колхозида қишки дала ишлари намунали ўтказилмоқда. Минг гектарга яқин экин майдони сифатли шудгорлаб қўйилди. Бу ишда Алибой Шодмонов, Ҳайдарали Усмонов, Суяр Ҳасанов ўртоқлар айниқса намуна кўрсатдилар. Улар бу йил тюпкочи звеноларга бошлиқ қилиб тайинланди. Звено аъзолари шу кунларда далага маҳаллий ўғит чиқаришни қизитиб юбордилар. Ҳар бир механизатор далага 35-40 тоннадан гўнг ташиб чиқарди.

Азамат тюпкочилар гектаридан камида 32 центнердан ҳосил олишга аҳд қилдилар.

Т. СОЛИЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларига сайлов ўтказиш тўғрисида

Тўққизинчи чақириқ меҳнаткашлар депутатлари область, район, шаҳар, посёлка, қишлоқ ва овул Советларининг ваколат муддати 1965 йил 3 мартда тамом бўлиши муносабати билан Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари область, район, шаҳар, посёлка, қишлоқ ва овул Советларига сайловлар 1965 йил 14 март якшанба кунига белгилансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.
1965 йил 7 январь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Туркистон Ҳарбий Округининг Ашула ва рақс ансамблини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлаш тўғрисида

Республикада музика санъатини ривожлантиришда актив қатнашганлиги учун, Совет Армияси жангчилари ва Ўзбекистон меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатиш соҳасида қилган катта ишлари учун ва Ансамбль ташкил этилган куннинг 25 йиллиги муносабати билан Туркистон Ҳарбий округининг Ашула ва рақс ансамбли Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.
1965 йил 9 январь.
Тошкент шаҳри.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ФРАНЦИЯ КОММУНИСТЛАРИНИНГ ТАЛАБИ

ПАРИЖ, 8 январь. (ТАСС). Франция Коммунистик партияси Сиёсий бюросининг бу ерда эълон қилинган баёнотида бундай дейилади: Қўшма Штатлар томонидан Жанубий Вьетнамда вужудга келтирилган режимни халқ сира ҳам қўллаб-қувватламаётир. Франция Коммунистик партиясининг Сиёсий бюроси ҳозирги вақтда Вашингтон ҳукуматининг уруш ҳаракатларини Вьетнам Демократик Республикаси, Лаос ва Камбоджа территорияларига ёйиш хавфи бор, деб уқтириб ўтади.

Франция Коммунистик партияси Жанубий Вьетнамнинг қаҳрамон халқи билан бирдам эканлигини яна бир марта билдирди ва тинчликнинг ҳамма тарафдорларини Жанубий Вьетнам «ҳукумати» билан дипломатия муносабатларида бўлган Франция ҳукуматининг Вьетнам Демократик Республикасини танишига ва Америка қўшинларини олиб чиқиб кетиш ва Жанубий Вьетнамнинг бетарафлигига эришиш мақсадида манфаатдор мамлакатларнинг кенгашини дарҳол чақириш учун самарали чоралар кўришга эришишга чақирди.

ОЧЛИК ВА ҚАШШОҚЛИКДА

КАРАКАС, 8 январь. (ТАСС). Венесуэла қишлоқ хўжалиги масалалари билан шуғулланувчи палата раиси Альберто Сильва Гильен, Венесуэла деҳқонларидан икки миллион киши очлик ва қашшоқлик азобини тортмоқда, деди. Бунга, деди у, латифундиячилар ва чет эл монополиялари жуда катта ер майдонларини эгаллаб олиб, ҳукмронлик қилаётганликлари сабаб бўлмоқда. Альберто Сильва катта ер эгаларининг ерларини экспроприация қилиш ва чинакам ер ислоҳотини тезлик билан ўтказиш, ерларни деҳқонларга текин тақсимлаб бериш, уларга кредитлар ва қишлоқ хўжалик асбоблари бериш керак, деди. Фақат шу тадбиргина, деди пировардида Альберто Сильва, деҳқонларнинг янада қашшоқланишининг олдини олишга ёрдам беради.

КОММУНИСТЛАР МЭР ҚИЛИБ САЙЛАНДИ

РИМ, 8 январь. (ТАСС). Коммунист Анжело Кароссино яна Савона шаҳрининг (Лигурия) мэри қилиб сайланди, муниципаль кенгашнинг 39 аъзосидан 23 киши Анжело Кароссино номзодини ёқлаб овоз берди. Коммунист Ромоло Паломбелли Кори шаҳрининг (Лацио области) мэри лавозимига яна сайланди.

КЕНГАШ ҚОҲИРАДА ЎТКАЗИЛАДИ

Қоҳира, 8 январь. (ТАСС). 9 январда Қоҳирада араб давлатлари бош министрларининг кенгаши очилади. Бу кенгаш арабларнинг юксак даражадаги иккинчи конференцияси қарорига мувофиқ чақирилади. Бу конференция муҳим масалаларни муҳокама қилмоқ учун бош министрлар даражасида ёки министрлар даражасида кенгашларни мунтазам суратда чақириб туришни кўзда тутади. Ана шу кенгаш юксак даражадаги араб конференцияларининг ижрочи органи деб ҳисобланади. Кенгаш кун тартибидаги асосий масалалар қуйидагилардан иборат: Фаластин проблемаси, шунингдек, курашаётган Уммон ва Жанубий Арабистон проблемалари, бирлашган араб армиясини вужудга келтириш соҳасидаги тадбирлар. Иқтисодий аҳвол: арабларнинг иқтисодий бирлиги тўғрисидаги битимнинг бажарилиши, умумий араб бозори, шунингдек араб мамлакатларининг Африка ва Осиёдаги ривожланиб бораётган мамлакатлар билан иқтисодий муносабатлари. Арабларнинг Иордан дарёси ва унинг ирмоқлари сувидан Иорданияда, Сурияда ва Ливанда фойдаланиш лойиҳаларини амалга ошириш соҳасида кўрилган тадбирларни қараб чиқиш.

Бош министрларнинг кенгаши билан бир вақтда араб мамлакатлари мудофаа кенгашининг мажлиси ҳам ўтказилади. Бу кенгаш кун тартибидаги ҳарбий масалаларни қараб чиқади. Кенгашда ташқи ишлар министрлари, мудофаа министрлари ва араб армиялари бош штабларининг бошлиқлари қатнашадилар.

ҚЎЗҒОЛОНЧИЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ

ДОР-УС-САЛОМ, 8 январь. (ТАСС). Мозамбик озодлиги фронтининг бу ерда эълон қилинган ахборотида Мозамбик қўзғолончилари рождество байрами кунларида Португалия мустамлакачиларининг қўшинларига қарши беш операция ўтказганликлари хабар қилинади. Мана шу операциялар давомида Португалия солдатларидан 124 киши ўлдирилган.

ЯНГИ ТЕЛЕВИДЕНИЕ СТАНЦИЯЛАРИ

МОСКВА, 8 январь (ТАСС). Ужгород, Небиддоғ, Арзамас ва бир қанча бошқа шаҳарларнинг меҳнаткашлари яхши туҳфа олдилар. Бу ерда янги жуда кучли телевидение станциялари қурилди ва ишга туширилди. Янги йилнинг дастлабки кунларида биринчи тажриба тарзида ўтказилган эшиттиришлар тасвир ва овознинг сифати яхши эканлигини кўрсатди.

СССР Алоқа министрлигида ТАСС мухбирига қуйидагиларни хабар қилдилар: бу йил Сиктивкарда ва Балхашда ҳам телевидение марказлари ва кучли ретрансляция телевидение станциялари қурилди. Вильнюс, Кишинев, Боку ва Ашхободда иккинчи программани эшиттириш учун кучли телевидение станциялари ўрнатилди.

Ҳозирги вақтда совет телевидение эшиттиришлари юз миллион киши яшайдиган территорияда олиб борилмоқда.

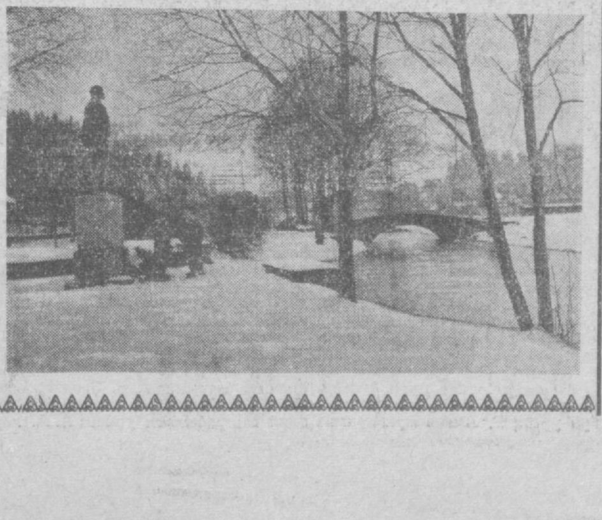

Польша меҳнаткашлари В. И. Ленин бўлган жойларни жуда авайлаб сақлайдилар. Поронинодаги Ленин музейини ҳар йили ўн минглаб киши келиб кўради. Суратда: музей ёнида доҳий хотирасига атаб қўйилган ҳайкални кўриб турибсиз.

Л. ПОРТЕР фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

КОМПЛЕКС МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ—БОШ ЙЎЛИМИЗ

РАЙОН ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИДА

ЯНГИЙЎЛ

Дастлабки комплекс механизациялашган звенолар Янгийўлда бундан уч йил илгари ташкил топган эди. Меҳнатни ташкил этиш ва иш ҳақи тўлашнинг бу прогрессив усули тезда ўзини оқлади. Ўтган йили район далаларида 583 звено иш олиб борди.

Янги усулга ўтиш ички имкониятлардан тўла фойдаланиш учун кенг истиқболлар очиб берди. Звеноларда қилинган ишнинг миқдорига эмас, сифатига, йиғиштирилган ҳосилга қараб ҳақ тўлаш системаси хўжаликка ҳам, ишловчиларга ҳам катта манфаат келтиради.

Районда комплекс механизациялашган звенолар тўплаган дастлабки тажрибалар қандай? Янгиликка кенг йўл очиб бериш учун яна нималар қилиш зарур?

Янгийўл район партия конференциясида шу ҳусусда талайгина гаплар бўлди. Конференцияда доклад қилган ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ И. Сотиболдиев ҳам, музокарада қатнашган нотиқлар ҳам механизациялашган звеноларнинг афзалликлари тўғрисида кўпгина қизиқарли фактлар келтиришди.

С. Раҳимов номли колхоз раиси ўртоқ У. Ҳасанов бундай деди:

— Илгари иш миқдорига қараб ҳақ тўлар эдигу, сифатни фақат назорат қилиб турардик. Лекин иш сифатидан ҳеч қачон кўнглимиз тўлмаган. Янги системага ўтиб, хўжалигимизда 25 та звено ташкил этдик. Бултур бу звеноларимиз 900 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил олдилар. Энг муҳими, одамларимизнинг ишга муносабати ўзгарди.

Дастлабки қадамимиз бўлгани учунми, ўтган йили айрим камчиликларга ҳам йўл қўйдик. Баъзи бир звеноларда етиштирилган ҳосилдорлик аввалги йилдагидан камроқ бўлди. Сабабларини аниқладик. Кейин билсак, тажрибасизлик қилиб, баъзи звеноларга 100 гектар ер бириктилган экан. Табиий, бундай катта майдонда ишлаш звенога қийинчилик туғдиради. Ҳар бир звено ери 45—50 гектардан ошмагани маъқул экан.

Калинин номли колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ М. Хайруллин қуйидагиларни айтди:

— Қизиқ тажриба ўтказдик. Ўтган йили коммунист М. Кодиралиев бошлиқ звено 60 гектар ерда пахта етиштирди. Аввалги йили шунча майдонда бир бригада ишлаган. Бригада илгари ҳар гектар ердан аранг 22 центнердан пахта етиштирган. Звено шу ерларнинг ўзидан 37 центнердан хирмон кўтарди. Ҳосилдорлик 15 центнер ошди. Бироқ пул, маблағ кам сарфланди. Даромад ошди. Бригадада ишлаган колхозчи 408 сўмдан йиллик даромад қилган бўлса, звенога бирлашган колхозчи 1330 сўмдан даромад қилди. Бу йил бутунлай хўжалик ҳисобида ишлайдиган звенолар принципига ўтамиз.

Донгдор механизатор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони В. Тюпконинг сўзини конференция қатнашчилари қизғин кутиб олдилар. Донгдор пахтакор, янгилик жарчиси бўлган ўртоқ Тюпко 2-«Оққўрғон» совхозида олиб борган тажрибаларидан сўзлаб берди.

Кези келганда айтиб ўтиш керакки, докладда ютуқлар тўғрисида кўп гапирилди-ю, камчиликлар хатлаб ўтилди. Ваҳолонки, районда дадил айтса, чуқур анализ қилиб берса арзийдиган камчиликлар кўп. Масалан, К. Маркс номли колхознинг ўртоқ Х. Набиев бошлиқ звеноси 42 гектар ердан 32,1 центердан ҳосил олди. Лекин звено аъзоларининг ўртача йиллик даромади 670 сўмдан тушди. Бу, бошқа колхозлардаги звеноларинникидан икки баравар кам. Бундай звенолар бошқа хўжаликларда ҳам бор. Нега шундай аҳвол рўй бермоқда. Сабабларини конференция қатнашчиларига айтиб берилса чакки бўлмас эди.

Районда бу йил 527 звено ишлайди. 19 звено нарядсиз ишлашга кўчмоқчи. Бироқ кўкламга тайёргарлик суст. 1022 чопиқ тракторидан атиги 383 таси ремонт қилинган. Компост тайёрлаш қониқарсиз аҳволда. Бу камчиликларнинг ҳам асл сабабларини ўрганиб, делегатларга маълум қилинса, яхши бўлмасмиди? Умуман конференцияда ўз-ўзини танқид кам бўлганлигига докладдаги шу нуқсон сабаб эмасмикан?

Конференцияда район партия комитети ва ревизия комиссиясининг янги состави сайланди.

Конференцияда Ўзбекистон КП Тошкент область комитетининг биринчи секретари ўртоқ М. А. Абдураззоқов иштирок этди ва нутқ сўзлади.

Янги сайланган район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Район партия комитетининг биринчи секретари қилиб ўртоқ А. П. Алимов, секретарлари қилиб П. А. Кабачков ва Т. Рустемов ўртоқлар сайландилар. Район партия-давлат контроли комитетининг раиси қилиб ўртоқ П. А. Женеевский тасдиқланди.

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ

Агар райондаги аҳволга йил якунларига қараб баҳо берадиган бўлсак, анчагина ютуқларнинг шоҳиди бўламиз. Пахта тайёрлаш плани муддатидан илгари бажарилди. Машинада ўтган йиллардагидан бир мунча кўп пахта терилди. Бир қатор хўжаликлар, бригадалар, звенолар ҳосилдорликни оширдилар. Механизациялашган звенолар айниқса хирмоннинг юксалишига баракали ҳисса қўшдилар. Лубкорларнинг ғайрати ҳаммани хурсанд қилди. Боғбонлар, чорвадорлар, ғаллакорларнинг ибратли ишлари ҳақида ҳам кўплаб мисолларни келтириш мумкин.

Лекин қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилишда ҳамма имкониятлардан фойдаланилдими, йил бошида тузилган тўқсон тўртта механизациялашган звеноларнинг барчаси ҳам ўз имконият даражасида иш олиб бордими? Рақамларнинг мағзи чақилса, бу саволга йўқ деган жавоб олинади.

Район бўйича тўртта бригада ва тўққизта звено давлат планини бажармади. Шунингдек 17 та бригада ва ўттиз учта звено районнинг ўртача даражасидан кам ҳосил олди. Жумладан «Ўзбекистон» колхозида тўртта, «Правда» колхозида ҳам тўртта, Свердлов номли колхозда бешта, «Политотдел» колхозида битта бригада паст ҳосил олди. Агар ана шу бригадалар лоақал район даражасида ҳосил етиштирганларида эди, у ҳолда давлатга қўшимча равишда яна салкам минг тонна пахта етказиб берилларди.

Шуни айтиш керакки, баъзи бир раҳбарлар техника ва ишчи кучларини ҳеч бир асоссиз равишда бир звенодан иккинчи звенога ўтказиб турдилар. Резервдаги техникадан фойдаланмадилар. Бу билан звено принципи ва унинг иш тартиби бузилди.

Тўғри, «Правда» колхозида тузилган иккита нарядсиз ишлайдиган механизациялашган звено ўзларига юклатилган вазифани бажариш йўлида маълум даражада иш қилди. Ҳосилдорликни ошириб, пахтанинг таннархини камайтиришга муваффақ бўлди. Лекин Свердлов номли, «Политотдел», «Ўзбекистон» колхозларида бундай звенолар тузишга эътибор берилмади.

Юқори Чирчиқ коммунистларининг конференциясида «Механизациялашган звеноларнинг тажрибаси ва уларнинг ишини янада мустаҳкамлаш вазифалари» ҳақида доклад қилган бошқарма бошлиғи ўртоқ М. Қодиров ва музокарада сўзга чиққан ўртоқлар бу соҳадаги йўл қўйилган камчиликларни очиб ташладилар. Районда пахтачиликни янада ривожлантириш, ғалла етиштиришни кўпайтириш, чорвачилик соҳасидаги қолоқликка барҳам бериш учун нималарга эътибор бериш кераклиги ҳақида маслаҳатлашиб олдилар.

— Механизациялашган звеноларнинг афзаллиги ғаллачиликда ҳам кўринмоқда, — деди «Коммуна» колхози партия комитетининг секретари Х. Мирзакаримов. — Ю. Юсупбоев. О. Ниёзов, М. Сағдиев, Э. Пирназаров ўртоқлар бошлиқ звенолар эришган натижалар бунга яққол мисол бўлаолади. Бизда бу йил ана шундай звенолардан ўнтаси тузилди. Уларга тажрибали комбайнчилар раҳбарлик қилаяпти. Лекин ғаллачиликни тўла механизациялашга ҳалақит бераётган тўсиқлар ҳам бор. Бизда техника етишмайди. Шу туфайли ўрим пайтида, ер ҳайдаш пайтида ишлар чўзилиб кетади.

«Гулистон» колхозининг раиси Э. Холматов ҳам унинг гапларини қўллаб-қувватлади.

— Конструктор олимларимиз, — деди у ток ораларига ишлов берадиган, хуллас боғбонларнинг ишини енгиллаштирадиган мукаммал машиналар яратиб бериш тўғрисида кам ғамхўрлик қилмоқдалар. Шунинг учун ҳам боғдорчиликда кўп имконият бой берилялти.

Шунингдек музокарада «Ленинобод» колхозидан Т. Дадажонов, 7-Боғдорчилик совхозидан Б. А. Оғажонов ва бошқа ўртоқлар ҳам сўзга чиқдилар.

Конференцияда Тошкент область партия комитетининг иккинчи секретари А. С. Пономарев қатнашди ва нутқ сўзлади.

Конференцияда район партия комитети ва ревизия комиссиясининг янги состави сайланди.

Юқори Чирчиқ район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Ўртоқ И. И. Ладушкин район партия комитетининг биринчи секретари. Н. Носиров, М. Қобилов ўртоқлар район партия комитетининг секретарлари қилиб сайландилар.

Район партия-давлат контроли комитетининг раиси қилиб ўртоқ П. Разов тасдиқланди.

ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИ ЖАНГОВАРЛИГИНИ ОШИРАЙЛИК

Бир неча йилдан бери қолоқ ҳисобланиб келган Оққўрғон колхоз ва совхозлари кейинги икки йил мобайнида қаддини ростлаб олди. Асосий қишлоқ хўжалик маҳсулоти бўлган пахта тайёрлаш планлари муваффақиятли бажариляпти. Қишлоқ хўжалигининг бошқа маҳсулотларини етиштириш соҳасида ҳам бирмунча ютуқларга эришилди.

Район меҳнаткашларининг муваффақиятларга эришишида бошқарма партия комитети ва барча бошланғич партия ташкилотларининг кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш, уларни тарбиялаш, механизацияга қаттиқ суянган ҳолда иш олиб бориш, меҳнатни яхши ташкил этишлари муҳим омил бўлди. Район коммунистлари техника прогрессини таъминлаш, илғор тажрибаларни жорий қилиш ишларида авангард бўлдилар. Деҳқончиликнинг звено усулида ташкил этилганлиги дала ишларини комплекс механизациялаш имконини берди.

Бошланғич партия ташкилотлари тажрибали, маълумотли мутахассислар ҳисобига мустаҳкамланди. 22 бошланғич партия ташкилотининг секретари олий ва ўрта маълумотли, 14 бошланғич партия ташкилотининг секретари қишлоқ хўжалик мутахассисларидир. Колхоз ва совхозларнинг раҳбар кадрлари ҳам маълумотли, мутахассис кишилардир. Колхоз раисларидан 21 киши олий ва ўрта маълумотга эга. Кўплаб бригадирлар ва звено бошлиқлари махсус тайёргарлиги бўлган кишилардан тайинланди.

Бошқарма партия комитетининг кундалик раҳбарлиги ва бошланғич партия ташкилотларига суянган ҳолда олиб борди. Кишиларни тарбиялаш ишига катта эътибор берилди. Коммунистлар ва комсомоллар барча меҳнаткашларга ўрнак бўлишди. Район коммунистларининг 77 проценти, комсомолларининг 90 процентдан ортиқроғи бевосита ишлаб чиқариш билан банд.

Бригадаларда ва фермаларда бошланғич партия ташкилотлари тузилганлиги сиёсий-тарбиявий ишларни жонлантириш, жойларда партия ташкилотларининг қарорларини пропагандa қилишни яхшилашга ёрдам берди.

«Район олдида турган хўжалик вазифаларни ҳал қилиш ва меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишида бошланғич партия ташкилотларининг ролини янада ошириш тўғрисида» доклад қилган бошқарма партия комитетининг секретари ўртоқ С. Тоиров ўтган йили йўл қўйилган баъзи бир камчиликлар ҳақида ҳам тўхталиб ўтди. Карл Маркс номли, «Коммунизм», «Октябрь 40 йиллиги» колхозлари партия ташкилотлари аҳоли ўртасида сиёсий тарбиявий, маданий-маиший ва идеология ишларини олиб боришда қатор камчиликларга йўл қўйдилар.

Музокарада сўзга чиққан «ЎзССР беш йиллиги» совхозининг бош агрономи В. П. Бакулин совхозда эришилаётган ютуқларнинг ташаббускорлари — илғор коммунистлар ҳақида гапирди.

— Бошланғич партия ташкилотларининг, — деди у, — ролини янада ошириш лозим. Партия ташкилотларининг секретарларини вақти-вақти билан йиғиб семинарлар ўтказиш катта фойда беради.

Куйбишев номли колхоз раиси Э. Ниёзов, «Новожизненск», луб заводининг директори А. Ким ва музокараларда сўзга чиққан бошқа ўртоқлар меҳнаткашлар олдида турган хўжалик вазифаларини ҳал қилишда сиёсий-тарбиявий ишлар муҳим роль ўйнашлигини таъкидладилар.

Конференция ишида Тошкент область партия комитетининг секретари ўртоқ Х. Р. Мусахонова қатнашди ва нутқ сўзлади.

Конференция делегатлари район партия комитетининг янги составини сайладилар.

Район партия комитетининг биринчи пленуми бўлиб ўтди. Пленум ўртоқ С. М. Тоировни район партия комитетининг биринчи секретари қилиб сайлади. С. Ф. Емелин, А. Сафаров ўртоқлар район партия комитетининг секретарлари қилиб сайландилар.

Ўртоқ А. И. Ланговой район партия-давлат контроли комитетининг раиси қилиб тасдиқланди.

УНИВЕРСИТЕТ—ТАДҚИҚОТ МАРКАЗИ

В. И. Ленин номли Тошкент давлат университетининг профессорлари ва ўқитувчилари ўтган йили 150 дан ошиқ темада тадқиқот ишлари олиб бордилар. Университетнинг асосан ўн иккита проблем лабораторияларида олиб борилган ана шу катта иш якунларига бағишланган илмий конференция 7 январда бу ерда очилди.

Конференция қатнашчилари йигирма кун мобайнидаги ялпи ва секция мажлисларида 280 га яқин докладларни тинглайдилар. Кенг миқёсда олиб бориладиган музокаралар уларга эришилган натижаларга яхшироқ баҳо беришга, келгуси тадқиқотлар йўлларини аниқроқ белгилаб олишга ёрдам беради.

Конференция Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллиги тўғрисида доцент А. А. Аъзамхўжаевнинг доклади билан очилди. Ленин мукофоти лауреати, профессор Е. Х. Тўрақуловнинг доклади йиғилганларда катта қизиқиш туғдирди. У молекуляр биологиянинг муваффақиятлари ва ривожланиш истиқболлари тўғрисида ҳикоя қилди. (ЎзТАГ).

БОЛА ТАРБИЯСИДА ОИЛА ВА ЖАМОАТЧИЛИКНИНГ РОЛИГА БАҒИШЛАНИБ ЎТКАЗИЛАДИГАН БИРИНЧИ ШАҲАР СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

Қаҳрамон она Марҳамат опа Рихсиева Калинин районидаги 44-мактабга тез-тез келиб туради. У ўқувчилар билан тарбия темасида суҳбатлар ўтказади. Сиз бу суратда меҳрибон қалб эгаси Марҳамат опани бир группа ўқувчилар орасида кўриб турибсиз.

Д. МУҲСИНОВ фотоси.

ҚАЛБ МЕҲРИ БИЛАН

— Билмадим, сизлар нима дейсизлару, аммо Шомилнинг тузалишига кўзим етмай турибди, — деди ўрта яшар аёл жиддий оҳангда. — Ахир, унинг бу хатти-ҳаракати неча бор муҳокама қилинди. Лекин натижаси кўринмаяпти. Келинглар, яхшиси уни болалар колониясига юборайлик. Тарбияланиб қайтади. Бунга онаси ҳам рози...

Бу таклиф комиссия аъзоларини ўйлантириб қўйди.

— Колониянинг кераги йўқ. Мен уни ўз тарбиямга оламан, — деди Борис Петрович бироз жимликдан сўнг.

— Барибир уни тарбиялаш қўлингиздан келмайди, — деди кимдир. — Шомил ерга урса кўкка сапчийдиган болалардан. Сизнинг гапингизга қулоқ солармиди. Ҳали ҳам бўлса уни болалар колониясига юборайлик.

Аммо, Борис Петрович қаттиқ туриб олди. Шундан кейин комиссия аъзолари рози бўлишди.

Бу воқеа ўтган йили Киров район ижроия комитети раисининг қабулхонасида бўлган эди. Ўшанда 7-мактабнинг 7-«А» синфи ўқувчиси Шомил Алеевнинг ахлоқи болалар тарбияси билан шуғулланувчи комиссия аъзолари иштирокида муҳокама қилинганди.

Шомилнинг тақдири нима бўлди, деб сўрарсиз. Меҳрибон қалб эгаси Борис Петрович Марковнинг ҳаракатлари зое кетмади.

Тўғри, дастлаб уни тўғри йўлга солиш хамирдан қил суғиргандай осон бўлмади. Борис Петрович у билан кўп вақтини бирга ўтказди. Унинг ўқишидан ҳам, мактабдаги ва уйдаги интизомидан ҳам кўз-қулоқ бўлиб турди. Боланинг кўнглига қараб ҳам кўрди. Хуллас, Шомил билан умумий тил топди. Бора-бора бола шўхлигини ташлади. Ўқишга қизиқиши ортди.

Ҳозирда эса у мактабда яхши ўзлаштирувчи ўқувчилар қаторидан ўрин олган. Ундан ўқитувчилар ҳам, ота-она ҳам, ўқувчилар ҳам хурсанд.

Шомил Борис Петровичларникига тез-тез келиб туради. Улар худди ота ўғил бўлиб кетишди.

Пенсионер Борис Петрович Киров район ижроия комитети ҳузуридаги болалар тарбияси комиссиясининг жонкуяр аъзоси. У пойтахтнинг Урицкий кўчасидаги 29-уй ҳовлисида жойлашган болалар хонаси активларига яқиндан ёрдам беради.

— Ҳовлимизда болаларнинг ўйнаши, турли фойдали ишлар билан машғул бўлиши учун ҳамма шароитлар муҳайё қилинган, — дейди ота-оналар комитетининг раиси, ўқитувчи К. Марголина. — Ҳовлимизда истиқомат қилувчи ота-оналар болалар хонасини оталиққа олишган. Бу ерда вақти-вақти билан тематик кечалар ўтказиб турилади. Тажрибали педагоглар, ота-оналар вакиллари бола тарбиясига оид темаларда мазмунли лекция ва суҳбатлар ўтказиб туришади.

Чиндан ҳам болалар хонаси тарбия ўчоғига айланиб қолди. Унинг ибратли ишларини районда кўпчилик билади. Ўртоқ К. Марголина болаларнинг ўқиши билан бевосита шуғулланишни ўз зиммасига олди. Ўтган йили 14 ўқувчини техникумга киришга тайёрлади.

Пенсионерка О. Ефремова рус тили тўгарагини ташкил этди. Ҳозир унга рус тили фанини ўзлаштираолмайдиган ўқувчилар жалб этилган. Студентлардан С. Бегешев, Х. Бегешевлар эса дам олиш кунлари улгурмовчи ўқувчилар билан машғулот олиб боришади.

Болалар хонаси шу ён-атрофдаги мактабларни ўз оталиғига олган. Киров районида бундай болалар хоналари кўп жойда ташкил этилган. Энг яхши тарбия хоналаридан яна бири ҳақида гапириб бермоқчимиз.

Магнитагорск кўчасидаги 18/20-уй ҳовлисида ишлаб турган болалар клубининг ташкил топиши қизиқ бўлди. Ўтган йили хотин-қизлар советининг раиси ўртоқ А. Ф. Плотникова шу уй ихтиёридаги ҳовлида пионер отряди тузишга бош қўшди. Отряд советининг раиси қилиб 8-синф ўқувчиси Л. Пирогова сайланди. Кўп ўтмай отряд ўз штаби, ўқув, маданий-оммавий, санитария звеноларига эга бўлди.

Шу-шу бўлди-ю, бу ҳовлида болалар клуби очиш тараддуди кўтарилди. Тарбия ўчоғига қачон келманг, у болалар билан доим гавжум бўлади. Ҳозир клубда бой кутубхона ишлаб турибди. Ҳар ойда «Темуровчилар» деворий газетасининг янги сони чиқиб туради. Клуб мудири А. Плотникова эса ҳамма ишларга бош-қош.

Болалар клуби бола тарбиясида мактаб ва жамоатчиликнинг ролига бағишланган биринчи шаҳар съездига пухта тайёргарлик кўряпти. «Темуровчилар» деворий газетасининг бу съездга бағишланган махсус сони тайёрланмоқда. Унда болалар билан ишлаш соҳасида тўпланган дастлабки тажрибалар кенг ёритилади.

А. АЛИЕВ.

СОВЕТ КИШИЛАРИ УЧУН

ЯНГИ МАҲСУЛОТЛАР

ТОШКЕНТ. Республика пойтахтида озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарувчи корхоналар оз эмас. Улардан бири гўшт комбинати коллективи йилдан-йилга маҳсулотлар турини ҳамда сифатини оширмоқда. Ўтган йили бу ерда минг тоннадан ортиқ янги сорт колбаса маҳсулотлари тайёрланди. Комбинатда замонавий техника машина ва асбоб-ускуналари меҳнат унумдорлигини оширувчи муҳим воситалардан бири бўлиб қолган. Янги машиналар қўлланилиши билан иш унуми юқори бўлмоқда, технологик жараёнлар доимо такомиллашиб бораяпти. Масалан, бу ерда суяк уни ишлаб чиқариш биринчи марта ўзлаштирилди, парранда гўштини қайта ишловчи янги цех ишга туширилди.

Комбинатда кейинги вақтда яна бир янгилик жорий қилинди. Корхона инженер-техник ходимлари Тошкент педагогика институти физика кафедраси илмий ходимлари билан биргаликда ҳамкорлик қилиб, янги машина яратдилар. «УСГ-10» маркали ультратовуш ёрдамида ишлайдиган установка тараларни ювиш ҳамда стерилизация қилиш учун мўлжалланган. У меҳнат унумдорлигини анча оширади ҳамда 20 минг сўмдан ортиқ пул тежаш имконини беради.

Комбинат ишчилари Иттифоқимиздаги ўз ҳамкасблари билан тажриба алмашиб турадилар, чет давлатлар ҳамда социалистик мамлакатларда яратилган янги машина ҳамда асбоб-ускуналар билан тезроқ танишишга, прогрессив иш методларини қўллашга ҳаракат қиладилар. Чехословакиядан келтирилган авторефрижератордан бу ерда кенг қўлланилмоқда.

Комбинатда илғор ишчилар сони тобора ортиб бораётир. Улар халқимиз учун тобора сифатли озиқ-овқат маҳсулотлари етиштириб бериш йўлида яхши меҳнат қилмоқдалар.

Суратларда: (юқорида чапдан) комбинатнинг илғор ишчиларидан Фотима Саловатова ва Анна Шадиро, пастда эса Чехословакиядан келтирилган авторефрижератор.

Г. Пун ва И. Душкин фотолари. (ЎзТАГ).

ИССИҚ НОНУШТА

КОММУНАРСК, (Луганск области). Пўлат эритувчилар эрталабки сменага келар эканлар, цех ошхонасидаги ошпазлар уларга иссиқ нонушта тайёрлай бошлайди. Ишчиларга хилма-хил таомлар — салат, шўрва, гўштли овқатлар тақдим этилади.

Коммунарск металлургия заводининг мартенчилари учун иссиқ овқат махсус идишларда тўппатўғри иш жойига олиб келинади. Мартенчилар бунга одатланиб қолишган. Улар бошқариш пульти ёнидаги кабинада овқатланадилар. Овқатланиш учун кўп вақт кетмайди, улар ишлаб чиқариш жараёнига ҳамиша кўз-қулоқ бўлиб турадилар.

Хизмат кўрсатишнинг бундай формаси пўлат эритувчиларга мақбул бўлди.

«НАЛЬЧИК» КУРОРТИДА

НАЛЬЧИК. «Эльбрус» номли янги шифохона дам олувчиларнинг дастлабки катта бир группасини қабул қилди. Москва, Ленинград, Тюмень, Днепропетровск ишчилари, Дон ва Кубань деҳқонлари 250 ўринли тўрт қаватли корпусга яхши жойлашдилар. Кенг палаталар шинам ва озода. Бутун йил давомида даволаниш учун махсус ускуналанган айвонлар, дам олиш хоналари, катта кутубхона дам олувчилар учун хизмат қилмоқда.

Янги йилда «Нальчик» курортининг бошқа санаторийларига ҳам дам олувчилар кела бошлади. Бу йил «Нальчик» курортининг шифохоналарида 60 мингдан кўпроқ киши дам олади ва даволанади. Бу эса, ўтган йилдаги дам олувчилар сонидан анча кўпдир. (ТАСС).

ДАРСЛИК ВА ҚЎЛЛАНМАЛАР

«Ўқитувчи» давлат нашриёти бу йил бир неча янги дарслик ва методик қўлланмаларни босиб чиқаради. Шу муносабат билан республика умумий-таълим мактаблари, олий ва махсус ўрта ўқув юртлари учун дарслик ва методик адабиётлар чиқариш юзасидан перспектив план ишлаб чиқилди.

— Бу йил коллективимиз учун катта синов йили бўлади, — дейди нашриёт бош редактори ўртоқ Ғ. Алиев мухбиримиз билан суҳбатда. — Чунки, ўқув программаларининг ўзгариши муносабати билан кўпгина янги дарсликларни нашр этишимиз керак. Ўзингизга маълумки, ўтган ўқув йилларида мактабларнинг 4-синф ўқувчилари авторлар коллективининг «СССР тарихи» номли дарслигидан фойдаланиб келдилар. Янги ўқув йилида эса бу дарслик «СССР тарихидан ҳикоялар» китоби билан алмаштирилади. Заславский ва Герасимовнинг «Табиий география»си ўрнига А. А. Максимовнинг шу номдаги дарслиги чиқарилади.

Янги ўқув йилида «Музика дарслиги», «Француз тили дарслиги» биринчи марта нашр этилади. Шунингдек, рус мактабларининг 8-синфи учун «Ўзбек тили дарслиги» босилади.

Шундай қилиб, мактаб ўқувчилари 36 номда дарслик оладилар.

Олий ва махсус ўрта ўқув юртлари студентлари ҳам янги дарслик ва қўшимча адабиётлар билан таъминланадилар. Шу йилнинг ўзида 40 га яқин дарслик босмадан чиқади. Булардан 34 таси биринчи марта нашр қилиняпти.

Профессионал-техника билим юртларига ҳам бир неча дарслик ва ўқув қўлланмалари тортиқ этилади. Бу йил ана шу адабиётлардан 5 таси босилиб чиқади. Институт ва билим юртларида сиртдан туриб таълим олаётган студентлар учун эса 14 номда методик кўрсатма ва контроль ишлар нашр этилади.

АҲМАД

(ҲИКОЯ)

Ёш адиба Саида Азимованинг ижоди ҳали кўпчилик ўзбек ўқувчиларига яхши таниш эмас. Саида рус тилида ёзади. У Москвада ўқиди ва яшади, чет элларга ҳам саёҳатлар қилди. Сизга тавсия қилинаётган бу ҳикоя адибанинг «Эрон йўлларида» номли ҳикоялар туркумидан олинди.

Чошгоҳ. Қуёш тиккага келган. Иссиқ. Аксига олиб танларга ором бахш этувчи шамол ҳам эсмайди. Уйда димиқиб кетаётганга ўхшардим. Бироз очиқ ҳаводан баҳра олиб сайр қилишни тусарди кўнглим. Кўчага чиқдим. Фирдавсий майдонига бориб, ҳордиқ чиқармоқ учун аста ўша томонга юрдим. Бу — Теҳронда энг катта майдонлардан бири. Ҳамиша одамлар билан гавжум. Қачон қараманг ғала-ғовур. Секин одимлаб бораяпман. Кўча серқатнов. Турли тоифага мансуб кишиларга тўқнаш келаман.

Мана. «Форд» енгил машинаси елдек учиб ўтиб кетди. Башанг кийинган киши (бирор фирманинг хўжайини бўлса керак) орқа ўриндиққа ўрнашиб ўтириб олган. Юзларини бaралла кўриб қолдим. Басавлат, мағрур, сертакаллуф кўринади у...

Ана катта кўчанинг бир чеккасидан қари рикша ўтиб бормоқда. Пешонасидан тер қуйиларди. Ич-ичига чўкиб кетган нурсиз кўзлари манзилни кўзлайди. Озғин оёқлари толиққан бўлса-да ўзини тетик тутишга, пассажирини тезроқ жойига элтиб кира ҳақини қўлга киритишни истайди у. Ахир мана шу кирани кутиб у эртадан то шу дамгача ўтирмаганмиди. Бунга ўхшаш рикшалар озми дейсиз кўчада.

Кўча муйилишидаги магазиндан ўрта ёшли бир аёл чиқди. Кийимлари ярим жулдир. Хорғин кўринади. Кичик тугунчаси бор қўлида. У трамвай тўхташ жойига шошиб кетди. Уйига ошиқаётган бўлса керак. Балки болалари очдир. Куни бўйи меҳнат қилиб, кир ювиб топган шу тугунчадаги нонни тезроқ болалари билан баҳам кўриш учун шошиб бораётгандир у...

Ҳамон одимлаб бораяпман. Ҳаво дим. Ўзимни негадир нохуш сезаман. Қандайдир руҳий қийналиш кайфиятимни бузгандек. Ёмон хабар эшитган кишидек асабланаман. Нега, ўзим ҳам билмайман. Вужудимни нимадир азоблаяпти. Қаердан ёпишди менга бундай ташвиш?!.

Хаёллар оғушига ғарқ бўлиб майдоннинг сўлим хиёбонидан ўтиб бораман. Кўзим беихтиёр Салаҳ клубининг одамлар билан сергавжум дарвозаси томонга тушди. Бирор стакан қора кофе ичмоқчи бўлдим. Эшикка яқинлашдим. Аммо, кирмадим. Қандайдир куч тўхтатиб қолди мени. Орқага қайтдим. Трамвай тўхташ жойига борарканман ўзимга-ўзим қаерга борсам экан дердим, хаёлим паришон. Бирор жойда дам олишни истардим. Қаер кўнгилли қаерда ором олиш мумкин, дердим. Яна ўзимга-ўзим жавоб берардим: — «Диана» кинотеатрига борсам. Йўқ, «Порсфильм» киностудияси дуруст. Теҳроннинг четрогида. Сўлим боғ бор у ерда. Тинч. Ё бўлмаса такси олиб Рейдаги Шоҳ-Абду-Азим масчитига борайми? Хусайн кафэсичи?

Йўқ! Яхшиси кафэга бормайман.

Ҳусайн исмини эсладиму, вужудим титраб кетди. Хаёллар оғушига берилиб, руҳан эзилиб юрганимнинг боисини энди англадим. Хиёбонга қўйилган скамейкага бориб ўтирдим. Қўққисдан миямга бир нарса келди:

— Аҳмаднинг қўшиғи эмасми хаёлимни банд этган?! Ҳа, ҳа, ўша!

...Бу воқеа кеча содир бўлган эди. Соф ҳавода сайр қилиб юриб, Музей кўчасига келиб қолганимни ҳам сезмабман. Бу ерда шинамгина кафэ бор. Ҳусайн исмли Теҳроннинг бадавлат кишисига қарашли эди бу кафэ. У ерга кириб бирор стакан қора қаҳва ичиб, бироз ҳордиқ чиқарай дедим. Ичкарига ўтиб, залга кўз югуртирдим. Зал анчагина кенг. Чап томондаги бурчакда буфет бор. Шкаф токчаларига турли ичимликлар чиройли қилиб териб қўйилгани яққол кўриниб турибди.

Шанба куни бўлганиданми, ҳайтовур одам кўп эди бу ерда. Бўш стулга бориб ўтирдим. Деворларга ўрнатилган шамол парраклари пирпираб залга шабада бериб турибди. Кун анча дим. Мен қаҳва келтиргунларича залда ўтирганларни бир-бир кўздан кечирдим. Кимлар ўзи бу ерда ўтирганлар. Бир қарашда ажратиб олиш осон эмас. Лекин, хатти-ҳаракатларидан, гап-сўзларидан билиб олса бўлади уларни. Асосан: соатсозлар, шоферлар, кончилар, баққоллар..., бир сўз билан айтганда қўл кучи билан кун кўрувчи оддий меҳнаткашлар улар. Мусаллас билан қора қаҳва ичишиб гурунглашиб ўтиришарди.

Буфет прилавкасига тирсагини тираб олган ва ёши қирқлардан ошган бўлса ҳам ёшлардек сочини силлиқ тараган кафэ хўжайини билан гаплашаётган йигит диққатимни тортди. У эронлик сотувчига бир нима деганди, сотувчи шошилмасдан шкафни очиб, бутилка олди. Унинг хатти-ҳаракатидан қандайдир ғайри-табиийлик сезилиб турарди. У ёшига мос келмайдиган ҳаракатлар қилар, ўзини сертакаллуф тутарди. Бир сўз билан айтганда қилиқлари, қўл ҳаракатлари, боқишлари сохта «мулойимлик» қилиб, пул ундиришга қаратилгандек туюларди. Бирдан-бир вазифаси ҳам кафэга хўжайинлик қилиш, вино сотиш, қўй пишлоғи билан қора қаҳвани пуллашдан иборат-да. Улар ўзаро гаплашиб туришарди. Залдан кимдир кайф аралаш қичқирди:

— Эй, Аҳмад! Бошламайсанми? Аҳ-ма-д-д-д!

— Ҳозир...

— Ҳой, Аҳмад! Кўп интизор қилмай бошласангчи!, — бошқа бурчакдан яна бири бақирди.

Бояги ёш йигит бир стакан вино ичиб, эронлик ҳамсуҳбатининг елкасига оҳиста қоқиб қўйди-да, залнинг нариги бурчаги томон тез юриб кетди. Бир оздан сўнг у қўлида соз билан яна кўринди. Аҳмад қўшиқ бошлади. Овози куй билан жўр бўлиб таралардн. Шундай жозибали куйлардики, беихтиёр ҳушумни олиб қўйибди. У севги, садоқат, вафо ҳақида куйларди. Тинглаб ўтириб хаёлга чўмдим. Ҳа, чин севги, ҳақиқий дўстлик беғубор бўлади. Шу сабабли ҳам у инсонга абадий ёрдир. Йигитнинг мусиқий қўшиғида Эрон ҳаёти, ғамаламли турмуш манзараси, эзгу орзу-умид, ёрқин келажакка ишонч акс этарди.

Мен бутун вужудим билан берилиб, мана шу оддий эрон куйини тинглардим. Бу куйда азоб-уқубат, бахт-саодат, эртанги ёрқин кунга ишонч гавдаланарди. Мана шу оддий, содда, мусиқий, лекин чуқур мазмунга эга бўлган куйда мен халқни тасаввур қилдим. Ҳа, ҳа, ўз юртида гуллар кўкартирган, ҳосил етиштирган, қурилишлар бунёд этган халқни биринчи навбатда ўйлаб қолдим...

Қўшиқ тугади. Ҳамма қарсак чалиб Аҳмадни қутлади. Мен ҳам беихтиёр чапак чалдим.

Қаҳвадан хўпларканман орқа томондан:

— Эҳ, Аҳмад, Аҳмад! Аттанг, омади юришмаган йигитча! — деган сўзларни эшитиб қолдим. Ўгирилдим. Кафэ хўжайини икки шинавандага ўз гапини уқтирарди: — Ҳа, майли... Нима ҳам қилаоларди у.

Шу он яна Аҳмадга қарадим. У энди қўшни стулда ўтирарди. Кулар, ҳазил мутойиба гаплар билан шерикларини хурсанд қиларди. Ҳар гал кулганида кенг елкалари силкиниб-силкиниб тушарди.

— Умуман қалай, бизнинг Аҳмад? Сизга маъқулми қўшиқлари? — Ҳамон гаплашиб ўтирарди Ҳусайн орқа столдагилар билан.

— Дуруст, мамнунмиз.

— Биз, ҳаммамиз — унинг мухлислари Аҳмадни консерваторияга кириб олади, ҳақиқий қўшиқчи бўлади, деб ўйлагандик, эҳ, аттанг... — эронлик кафэ хўжайини чуқур хўрсиниб, қўл силтаб қўйди. Штоб билан рюмкадаги винони ичди. Унинг кўзлари ўйноқи, ҳийла айёрона боқарди.

— Очиқроқ айт, нима, жаноб Аҳмад конкурсдан ўтолмадими?

— Йўқ, ундай эмас. Ўқиш учун Аҳмадда имконият йўқ. Бунга унинг турмуш шароити йўл қўймайди. Бунинг устига профессорларга жуда кўп пул тўлаш керак. Бу йигитда эса маблағ йўқ. Аҳмад камбағал. Шунга қарамай қачон бўлмасин, ишонамизки, Аҳмад чинакам қўшиқчи бўлиб етишади. У бўлмаса агар кафэда бунчалик шинаванда йиғилмайди сира.

Хўжайин яна ичди. Бошини сарак-сарак қилиб, нималардир деб ғўнғиллаб, буфети томон кетди.

* * *

Скамейкада ўтириб кеча бўлиб ўтган шу воқеалар хаёлига берилиб кетибман. Енгил жануб шамоли аста эса бошлади. Ўрнимдан турдим. Шаҳар кўчаларида бирин-кетин чироқлар ёнабошлади.

Мен аста уй томон қайтдим.

Саида АЗИМОВА.

Товусдек хиромон этиб саҳнада ўзларининг нафис санъатларини намойиш этганларида кўрганмисиз бу қизларни? Бу санъат ошиқлари Ўзбекистон ССР ва Туркманистон ССР халқ артисти Комилжон Отаниёзов раҳбарлигидаги Хоразм халқ ашула ва рақс ансамблининг раққосаларидир. Раъно Жуманиёзова билан Онажон Отажоноваларнинг шўх рақс ва дилбар лапарларини томоша қилган киши уларнинг маҳоратларига таҳсинлар ўқийди. Суратда: Р. Жуманиёзова билан О. Отажонювалар.

А. АБАЛЯН фотоси.

ҲАЁТНИНГ МАЪНОСИ

Қалбим сўрар не ўзи ҳаёт,
Қай маънога айлайсан қиёс.
Билсанг агар қилгинчи исбот,
Йўқса менга бирдам қулоқ ос.
Меҳнат учун бошингни эгсанг,
Ҳар мушкулнинг очилур кўзи.
Одамларга гар нафинг тегса,
Ана шудир ҳаётнинг ўзи.

Абдулҳай НОСИРОВ.

ЁРИМ ДЕЙДИ

Ёрим дейди:
— Сочларингга боқ,
Тоғлардаги қор каби оппоқ,
Қаридингми чиндан ҳам эркам,
Ё улғайиб бўлдингми кўркам?
Жавоб берай, умр йўлдошим,
Оқ толага кўмилмиш бошим,
Ғаш қилмайман бунга мен зинҳор.
Чунки ҳар йил келса навбаҳор,
Бор мевалар гуллар яхши бил.
Севинади кўрганда кўнгил.
Орзумиз мўл жоним, омон бўл,
Оқ толалар ҳаётга оқ йўл.
Бу қарилик нишони эмас,
Дил ёшликнинг гашти билан маст.
Бўз ерларга борамиз шодон,
Дашт-чўлларни қилиб гулистон,
Боғу-роғлар қиламиз бунёд,
Қаримасмиз шунда умрбод.

М. МУҲАММАДҚУЛОВ

ДЕНГИЗ ОҚШОМИ

Бўйдор дарахтларга илинган япроқ,
Нур узиб қолибди кечки қуёшдан.
Шамол турткисидан уйғонган тўлқин,
Аста бўса олар қирғоқдан, тошдан.
Пиёлага тушган тилла узукдай,
Эриниб қалқийди сув бетида ой.
Денгиз тагидаги гавҳарми, дея,
Ўз аксига боқар юлдузлар талай.
Толиб сув бетига қўнган лочинлар,
Тўлқин алласидан ухлаб қолади.
Унинг патларини силаб шабада,
Атрофга сукутсиз қулоқ солади,
Оғир кемаларни имлаб ўзига,
Денгиз машаласи ёнар чиройли.
Оппоқ елканларда бошланар яна,
Йигит ва қизларнинг оқшомги сайли.
Оқшом лобарликда буюк рассомнинг,
Олтин қаламидан ранг олган каби.
Кўзларга уйқудан келмайди хабар,
Тонггача қолсам дер, кўнгил талаби.

Нуриддин МАДАМИНОВ,
Латвия.

АНОР ДОҒИ

Анор доғи кетмас экан, билмасдим аввал,
Билсам уни пичоқ қўйиб тилмасдим аввал.
Тилсам агар тилар эдим аста, авайлаб,
Доналарин ерга тўкмай, ардоқлаб, аяб.
Уқувсизлик ёмон экан, билмай қолибман,
Қўл кесгандай анор бағрин қонга қорибман.
Беш бўлакка ажратгандим, юлдуздай яшнаб,
Доналари учиб кетди учқундай чатнаб.
Кўкрагимга сачраб тегди бир томчи шира,
Юлдузчадай туриб қолди, кетмади сира.
Кўкрагимдан қалбга ўтди бўлиб хотирот,
Ўқтин-ўқтин олиб кетар учқур хаёлот.
Зум ўтмасдан олиб кетар Наманган томон,
Хаёлимда ўша боғда ураман жавлон.
Унда мени меҳмон этиб кутар боғбон қиз,
Анор узиб қўлларимга тутар боғбон қиз.
Назаримда қиз ёнида мангу яшайман,
Хаёлимда анор сўйиб, юлдуз ясайман.
Кўкрагимга сачраб тегар бир қатра шира,
Юлдуз бўлиб порлаб турар ўчмасдан сира.

Азиз АБДУРАЗЗОҚ.

ШИНГИЛ ҲИКОЯЛАР

НИМА ГАП, ЎЗИ?..

— Зап ош бўлибдими-а? Рангини қара, тиллага ўхшайди-я, — деди Турғун ёнидаги ҳамроҳига қараб.

— Туробнинг қўли шакарда. Ошниям ўзи илик қилиб юборибди, азамат, — унинг гапини қувватлади Суннат.

— Қани энди ярим соатдан кейин чанқов босди қилиб кўкчой ичиб ўтирсанг.

Улар чойхонадан чиқиб кўчада туришган эди, олд ойнасида қўшув аломати бор енгил машина кўриниб қолди.

— Бизни «Комсомол кўли»га ташлаб кетинг, ака, — деди Турғун.

Чиқинглар ишорасини қилиб, бош иргитди шофер.

Ҳикмат билан Суннат уйида иши борлигини айтиб тихирлик қилишди. Лекин ҳамроҳлари уларни қўярда-қўймай машинага ўтқазишди.

Шофер статерни босди. Машина ғизиллаганича Бешёғоч томон йўл олди. Ҳикматнинг машинага туширишганини Қосим узоқдан кўриб қолди-ю оёғини қўлига олиб, унинг уйига югурди.

— Эй, холажон, — деди у энтикиб, — ҳозир ўғлингизни касалхонага олиб кетишди.

Бу гапни эшитган Карима хола дод солди-ю, ўзидан кетди. Унинг аҳволини кўрган Қосим ҳанг-манг бўлиб, нима қиларини билмай қолди. Сўнг ғизиллаганича қўшниси Салима холани чақириб келди. Салима хола Карима холанинг юзига муздек сув сепиб, икки қўлини ҳаракатга келтирди. Тишига пиёз суртди. Карима хола кўзини очди-ю, юм-юм йиғлаб «болам, болагинам» деди.

— Нима гап, овсин!

— Оҳ, мен ўлай, битта-ю битта ўғлимдан ажралиб қолмасам эди.

— Сал ўзингизни босиб олинг, овсин. Суриштириб кўрайлик, балки ҳеч нарса қилмагандир, келиб қолар, — Салима хола тасалли берди.

Шу орада эшик очилиб Ҳикмат кириб келди. Уни кўрган Карима хола ўрнидан сапчиб турди.

— Тирикмисан? — Энди севинганидан йиғлади у.

Ҳикмат ҳайрон бўлиб қолди.

— Бир нарса бўлдими, нима гап ўзи? — деди у онасига.

— Сени доктор машинасида олиб кетишибди-ку?!

Ҳикмат энди гапга тушунди ва хахолаб куларкан онасини қучоқлаб олди.

ОТАСИНИ ЎҒЛИМ, ДЕЙДИ

Абдуманноп телефон трубкасини жойига қўяркан, жаҳлига чидаёлмай бир ижирғаниб қўйди. Атрофида ўтирган ҳамкасблари Абдуманнопнинг аччиқ гаримдори чайнаган кишидек афти буришганини кўриб нима бўлди, деб унга қарадилар. Зардаси қайнаб кетган Абдуманноп:

— Бундан бир ойча бурун Ваҳим Ҳовлиқмаев мени Абдуманноп ака дерди. Энди-чи, тўсатдан Манноп, бу ёққа келиб кет, деб чақираяпти, — деди у ва бошлиқ томон йўл олди.

— Кишининг ёши лавозим билан баравар катта бўларканда, — деди шунда унинг ҳамкасбларидан бири.

Аҳмад унинг оғзидан гапини илиб олди.

— Агар шу алпозда кетса, бир ҳафтадан кейин отасини ҳам ўғлим, дейиши ҳеч гап эмас.

З. ОРИПОВ.

ҲАЁТ МЕҲРИ

Шафақранг булутлар пағама-пағa
Бепоён осмонда сирғалиб учар.
Гоҳ симоб дарёми, сойми ё жилға,
Гоҳ қуюқ қопқора тоғ бўлиб кўчар.
Чўл эса мудрайди, далалар жим--жит,
Қаршилар тонгни қиз тангиб дуррасин.
Далага йўл олгач, чекинар сукут
У бошлар тонгданоқ ҳосил даврасин.
«Пўлат от» рулида абжир қўллари,
Журъат-ла ер ҳайдар, далалар шудгор.
Уфққа туташган унинг йўллари,
Тупроқни бирма-бир этар донадор.
Ниҳолдай сарвиқад, кўзлари наргис
Турмаклаб боғлаган сурмаранг сочин.
Қалдирғоч қошларин чимириб нафис
Далада ёзади меҳнат қулочин.
Ҳаётнинг шавқи-ла унинг хур меҳри
Барқ урар ғўзанинг чаноқларида.
Акс этар кўз нури, меҳнат сурури
Куёшдек яшнаган юрт боғларида.
Далалар ҳуснини очар меҳнати,
Бу қалб ҳарорати, дил оройиши.
Кўксида мавж урган орзуси, бахти
Ерга муҳаббати, ҳаёт равиши.

Холид РАСУЛ

МОҲИР САНЪАТКОР

(КОМПОЗИТОР Р. М. ГЛИЭР ТУҒИЛГАН КУННИНГ 90 ЙИЛЛИГИГА)

Совет даврининг дастлабки оғир йилларида санъатимизнинг тарғибот йўлидаги хизмати катта бўлди. 20- йилларда яратилган оммавий ашулалар ва йирик музика асарлари халқимизни куйлашга ва совет қурилишини мустахкамлаш темасига бағишланган эди. Бу муҳим вазифани бажаришда совет композиторлари катта ижодий ҳисса қўшдилар, музика маданиятининг ривожланиши учун кенг йўл очиб бердилар. Шундай замонавий темада яратилган музика асарларидан бири «Қизил гул» балетидир. Бу йирик музика асари реалистик совет санъатининг тараққиёт йўлида ташланган дастлабки қадамлардан бири бўлди. 20-йил охирларида мамлакатимизнинг бир қанча театр саҳналарида зўр муваффақият билан кўрсатилган бу балетнинг автори Р. М. Глиэр эди. Ана шу атоқли совет композитори, СССР халқ артисти Рейнгольд Морицевич Глиэрнинг туғилганига эртага 90 йил тўлади.

Октябрь революциясига қадар бир қанча музика асарларини яратган Глиэрнинг ижоди асосан совет даврида ўсди ва вояга етди. Композитор, педагог ва ташкилотчи Р. М. Глиэр 1875 йилда музика асбоблари устаси оиласида туғилди. Музикадан бошланғич маълумотни ўзининг туғилган шаҳри бўлган Киевда олди. 1900 йилда машҳур рус композиторларидан С. И. Танеев, А. С. Аренский ва М. М. Ипполитов-Иванов раҳбарлигида Москва консерваториясини тугатди. Буюк рус композитори Петр Ильич Чайковскийнинг энг севикли шогирди ва яқин дўсти бўлган С. И. Танеев машҳур рус композиторларидан Скрябин ва Рахманиновлар қаторида Глиэрни ҳам буюк рус классик музика традициялари билан таништирди ва тарбиялади.

Глиэр 1913-1920 йиллар ичида Киев консерваториясининг директори ва профессори бўлиб ишлади. 1920 йилдан бошлаб у Москва консерваториясининг профессори бўлиши билан бирга, Москва ва Москва атрофидаги ишчи клубларида берилган концертларда актив қатнашади.

Глиэр яратган йирик ва кичик формадаги музика асарлари содда бўлиши билан бирга чиройли, жозибадор ва сероҳанглилиги, гармониясининг очиқ, мелодияга монанд бўлиши билан характерлидир.

Глиэр рус ашулалари қаторида украин халқ ижодиётини қунт билан ўрганади. Кейинроқ эса, буларга янада бадиий сайқал бериб қайта ишлаб чиқади. Совет даврида СССР халқларининг халқ музика бойликларини, айниқса, Озарбайжон ва ўзбек халқ музикаларини қунт билан ўргана бошлайди. Бу халқ ашулалари ва музикалари асосида йирик музика асарлари яратади.

Ўзбек музикали драма театрининг ижодий ўсиши, опера ва балет театрига ўтиши олдида Глиэр ўзбек бастакори Толибжон Содиқов билан ҳамкорликда «Гулсара» драмасини яратди. Ўзбек музика фольклори асосида ёзилган бу музикали драма 1937 йили Москвада ўтказилган Ўзбекистон санъати ўн кунлигида катта муваффақият қозонди. 1949 йилда эса бу асар опералаштирилди. Ўзбек халқининг хотин-қизлар озодлиги, янгиликнинг эскиликка қарши курашини ифода қилувчи «Гулсара» операси Навоий номидаги ўзбек давлат опера ва балет театрида катта муваффақиятлар билан қўйилиб келинмоқда. Чиройли, сервавқ куйларимизни симфоник оркестрга тадбиқ қилган Глиэр «Гулсара» операсидаги образларни бадиийлаштириб, бўрттириб гавдалантиришда зўр ижодий маҳорат кўрсатган.

Глиэр республика халқ артисти композитор Толибжон Содиқов билан ҳамкорликда 1940 йилда «Лайли ва Мажнун» операсини яратади. Ўзбек халқ ашулалари ва мақомлари асосида яратилган бу операни томошабин завқ билан тинглайди.

Глиэр Тошкент меҳнаткашлари учун бир неча бор ижодий концертлар ўтказди. Бу концертларда авторнинг ўзи дирижерлик қилди. Катта Фарғона канали қурилишидан илҳомланган Глиэр симфоник оркестри учун «Фарғона байрами» увертюрасини ёзди.

Глиэр асарлари фақат мамлакатимиздагина эмас, чет элларда ҳам кенг тарқалмоқда, концертларда унинг музикалари ижро қилинса, театр саҳналарида опера ва балетлари ўйналмоқда. Унинг «Қизил гул», «Мис чавандоз» балетлари, «Шоҳсанам» операсидан айрим қисмлари совет музикасининг олтин фондига хазина бўлиб кирди.

Глиэр педагоглик соҳасидаги хизматларини ижодий иш билан бир қаторда олиб борди. Бир неча марта Давлат мукофоти лауреати унвонини олишга сазовор бўлган С. С. Прокофьев, Н. Я. Мясковский, Б. А. Александров ва бошқалар Глиэрдан таълим олган атоқли совет композиторларидир.

56 йиллик ижодий меҳнат самарасида Глиэр музиканинг турли формасида беш юзга яқин музика асари ижод этди. Булар ичида «Шоҳсанам», «Гулсара», «Лайли ва Мажнун», «Рашель» опералари, «Қизил гул», «Комедиантн», «Мис чавандоз», «Эсмеральда» балетлари алоҳида ажралиб турадн. Булардан ташқари у симфоник оркестр учун йирик формадаги музика асарлари, фортепяно ва бошқа чолғу асбоблари учун пьеса, романс, ашула, хор ва ниҳоят драма ҳамда кинофильмлар учун кўплаб музикалар ёзди. Овоз ва симфоник оркестри учун ёзилган концерти (1946), тўртинчи қилли квартети (1948) ва «Мис чавандоз» балети (1950) учун уч марта биринчи даражали Давлат мукофотининг лауреати унвонига сазовор бўлди. Педагоглик соҳасидаги хизматлари учун санъатшунослик фанлари доктори илмий даражаси берилди.

Совет музикасини яратишда катта хизматлар қилган бу атоқли композитор, ўзбек музика маданиятининг ривожи учун ҳам салмоқли ҳисса қўшди. 81 йиллик умрининг 56 йилини бастакорлик, педагоглик ва жамоатчилик ишларига бағишлаган Рейнгольд Морицевич Глиэр ҳаётининг сўнгги кунларига қадар ижодий фаолиятини тўхтатмади. Совет санъатининг равнақи учун, халқ учун ишлади, меҳнат қилди, яратди, яшади.

Ильёс АКБАРОВ.

Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби.

ҲАМШИРА

(ҚЎШИҚ)

Мунчалар ҳам хушчеҳра-ю хиромонсан,
Вафоли ёр каби ажаб меҳрибонсан.
Сўнмас умид чақнар оҳу кўзларингда,
Латофату доноликда бир жаҳонсан.
Билмадим, меҳригиёмисан,
Баҳор ё тонгги ҳавомисан,
Нурми ё оҳанграбомисан,
Меҳри дарё ҳамшира.
Нигоҳингда, жоно, офтоб ҳарорати,
Меҳрингдан, шом кўнгилларда тонг отади.
Сендаги ул дилраболик шўх хандаси.
Беморни дард уйқусидан уйғотади.
Билмадим, меҳригиёмсан,
Баҳор ё тонгги ҳавомисан,
Нурми ё оҳанграбомисан,
Меҳри дарё ҳамшира.

Ямин ҚУРБОН.

РЕДАКЦИЯ ПОЧТАСИДАН

БИР КАСБДА 36 ЙИЛ

Исоқ Юсупов меҳнатда бахт топганлардан. У кўп йиллик халол, фидокорона меҳнати билан коллективи, дўст-биродарлари ўртасида катта ҳурмат қозонган. Кекса отахонни ҳамма ҳурмат қилади.

— Ота ҳеч тиниб тинчимайсиз-да,— дейди унга ўғиллари, Қариганда энди дам олсангизчи, мана биз бормизку.

— Болаларим, меҳнат қилиб ўрганган одам бекор туролмас экан. Бекорчиликка сира тобим йўқ-да.

И. Юсупов тиниб тинчимаганлардан. У Тошкент темир йўлида 36 йилдан бери проводник бўлиб ишлаб келмоқда. Ота ҳали бардам. У яна минглаб кишиларни манзилга етказиб қўяди, минглаб километр йўл босиб ўтади.

Ў. САИДОВ.

ЯНГИ АЛОҚА БЎЛИМИ

Оққўрғон районидаги «1-Оққўрғон» совхозининг тўртинчи бўлимида қурилган янги алоқа бўлими иш бошлади. Аввалари совхоз ишчилари 25 километр йўл босиб район марказига қатнардилар.

М. КАНЗАФАРОВ.

КОНСЕРВА КЎПАЯДИ

«Халқобод» комбинатидаги консерва заводи ишчилари улуғвор етти йилликнинг олтинчи йилини меҳнатда катта ғалабалар билан якунладилар. Завод ишчилари 1964 йил планини муддатидан илгари адо этиб планга қўшимча равишда икки миллион банка турли маҳсулотлар ишлаб чиқардилар.

Аҳил ва иноқ коллектив бу йил ҳам аҳолига кўплаб турли хил консервалар етказиб бериш аҳдида бир ғайратига ўн ғайрат қўшиб ишламоқда. Завод коллективи бу йил 25 миллион 900 минг банка консерва ишлаб чиқаришни планлаштирган.

У. ШАРОПОВ.

Кафедранинг биринчи китоби

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университети журналистика кафедраси яқинда ўзбек совет журналистикаси масалаларига доир дастлабки илмий асарлар тўпламини босмадан чиқарди. Мазкур тўпламда ўзбек журналистикасининг тарихи, назарияси ва практикасига оид баъзи бир масалалар ёритилган.

Китоб журналистика кафедрасининг старший ўқитувчиси Тоҳир Пидаевнинг «Ўзбекистонда партия-совет матбуотининг ташкил топиш ва ривожланиш тарихидан» сарлавҳали мақоласи билан очилади. Автор ўз мақоласида Ўзбекистонда партия ва совет матбуотининг ташкил топиш тарихи, унинг мустаҳкамланиши ва ривожланишига оид масалалар ҳақида ёзган.

Шунингдек, тўпламда доцент Расул Муҳаммадиев «Ўзбек совет матбуотида публицистика жанрлари тараққиёти масаласига доир», старший ўқитувчи В. Абдуллаев «Пахтачиликни комплекс механизациялаш учун курашда республика матбуотининг роли», доцентлардан О. Тоғаев «Бадиий очеркда композиция», О. Саидов «Фельетонда сатирик образ яратиш усуллари ҳақида», А. Шомақсудов «Газетанинг тили ва услубига доир», ўқитувчи Ф. Насриддинов «Абдулла Қодирий — сатира устаси» деган мақолалари билан қатнашганлар. Старший ўқитувчи Абдулла Сайфуддинов эса газета техникаси, уни бадиий безаш, стереотиплаш ҳамда газетани босиб чиқаришда қўлланиладиган баъзи машиналар ҳақида фикр юритган.

А. ИСОҚОВ.

Тошкентда Бирма Иттифоқи мустақил деб эълон қилинган куннинг 17 йиллигига бағишланган тантанали кеча бўлиб ўтди. Суратда кеча қатнашчилари шу воқеага аталган кўргазма ёнида.

И. Душкин фотоси. (ЎзТАГ).

ДРУЖИНАЧИНИНГ ЖАСОРАТИ

СССР Олий Совети Президиуми кўнгилли халқ дружинаси командири Михаил Михайлович Родькинни жамоат олдидаги бурчини бажаришда кўрсатган фидокорона ҳаракатлари ва мардлиги учун Қизил Юлдуз ордени билан мукофотлади.

...Челябинск областининг Сосновский районидаги Митрофановск посёлкасида номаълум уч киши магазин эшигини бузиб, қимматли товарларни ўғирламоқчи бўлишди. Жамоат тартибини қўриқлаш халқ кўнгилли дружинасининг командири, шу жойдаги совхознинг киномеханиги Михаил Михайлович Родькин жиноятчилар ҳаракатини кўриб қолди. У, ёлғиз ўзи жиноятчилар билан олишди, аммо кучлар тенг бўлмаган бу курашда ваҳшийларча ўлдирилди. Ёрдамга етиб келган гражданлар талончилардан бирини ушладилар. Тез орада яна иккита жиноятчи ҳам қамоққа олинди.

М. М. Родькин оддий дружиначи сифатида илгари ҳам жамоат тартибини бузувчиларга қарши — бандитлар, безорилар ва текинхўрларга қарши дадиллик билан курашиб келган эди. У шахсан ўзи икки марта магазинлар таланишининг олдини олди, жиноятчиларни қўлга туширди. М. М. Родькин жамоат тартибини сақлашга актив қатнашганлиги учун бир неча марта фахрий ёрлиқлар билан мукофотланган эди. (ТАСС).

ФЕЛЬЕТОН

КАСАЛНИ ЯШИРСАНГ...

Фабрика директори Сирож Муҳиддинов ҳар кундагидек бугун ҳам кайфи чоғ кабинетига кириб келди. У ўрнига ўтираётиб, кўзи стол устидаги газетага тушди-ю, юраги «шиғғ» этди. Негаки, биров атайлаб «мана буни ўқинг» деб газетанинг фельетон босилган саҳифасини очиб қўйиб кетган эди. Директорнинг юрагига ғулғула тушди. Пешонасини совуқ тер босди. У, газетани қўлига олишни ҳам, олмасликни ҳам билмай бир дақиқа туриб қолди-да кейин шоша-пиша ҳарфларни бирма-бир саралаётгандек ҳижжалаб ўқийкетди.

— Хайрият, — деди у ниҳоят нафасини ростлаб, кўкрагини кўтариб, — бошқа фабрика ҳақида экан-у, ваҳима қилиб чўчиб юрибман. Қойил-е, юрак деб тераклинг баргини кўтариб юрган эканмизда. Аксига юриб бу савил фабриканинг ўхшашлигини қаранг. Келтирилган фактлардан худди бизнинг фабриканинг ҳиди келади-я.

Тўхта, тўхта, нега энди бу газета тонг саҳарлаб менинг столимда ётибди. Тағин битта-яримтанинг «кўзингни оч» деган ишораси бўлмасин. Директор худди коптокдек сакраб ўрнидан турди-ю, тутоқиб хонанинг у бошидан бу бошига бир-икки бориб келди.

Сўнг миясига бир фикр келди шекилли, кнопкани босган эди, эшик тагида секретарь қиз пайдо бўлди.

— Чақиринг!

— Кимни чақирай?

— Чақиринг, парткомни ҳам, инженерни ҳам чақиринг!! — деди директор ҳамон тутоқиб.

Орадан сал ўтмай хонага партия ташкилотининг секретари И. Диктарев билан бош инженер И. Зазинко ўртоқлар олдинма-кейин кириб келишди.

— Мана буни ўқидингларми, фельетон чиқибди, — деди Сирож Камолович титроқ овоз билан.

— Нима?! Фельетон? — Диктарев ўрнидан туриб кетди.

— Йўқ, шошилманг Илья Владимирович, фельетон биздан анча узоқроқда. Лекин «қизим сенга айтаман, келиним сен эшит» деганнинг ишораси бўлиб турибди. Бунинг устига газетанинг саҳарлаб менинг столимда туриши...

— Дарвоқе, ким қўйиши мумкин?

— Ана шуниси доғда қолдиряпти-да. Бу ишни фақат бизнинг сирларимиздан бохабар кишигина қилиши мумкин. Чунки бу ерда келтирилган фактлар бизда йўқ дейсизми? Биздаги камчиликларга қараганда бу ердаги гаплар дарёдан томчи. Шундай экан, биз хушёрликни сал бўлса ҳам бўшаштирмаслигимиз керак. Акс ҳолда ана шу киши бутун сир-асроримизни оқизмай-томизмай бирорта мухбир қулоғига етказиб қўйишдан ҳам тоймайди.

Ҳозир нима кўп, ишлаб чиқараётган маҳсулот сифатидан нолиётган ношукурлар кўп. Шикоятлар ҳам лайлак қордек кети узилмай ёғилиб турибди. Савдо ташкилотларига тарқатган молимиз бир ҳафта ўтмай, изига қайтиб келяпти. Ўтган йили савдо ташкилотларидан олмадик деганда маҳсулотимиз сифатсизлиги учун ҳар ойда биттадан рекламация келиб турди.

— Сирож Камолович, жуда ваҳима қилиб юбордингиз, — деди партком секретари уни юпатмоқчи бўлиб, — биз ҳам ҳар кимга сир айтаберадиган анойилардан эмасмиз. Ҳали-ку биров бу ҳақда биздан сўраганича йўқ. Лекин айтаман десак мана «Коопросилторг»га отанг яхши, онанг яхши қилиб ўтказган 4800 дона кичик кармонча, 950 дона ҳар хил фасондаги аёллар сумкаси, ялпи галантерия бошқармасига юборган 400 дона сумка, қўйингчи, ҳаммаси 8700 сўмлик маҳсулотимиз фақат сифатсизлиги учун олдинма-кейин қайтиб келди. Ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлмаган 6,5 минг сўмдан ошиқ харажатдан ташқари маҳсулотнинг сифатсизлиги учун савдо ташкилотларига 2 минг сўм штраф тўлаганимизни айтмасак ҳам бўлади...

Гап шу ерга етганда директор худди уйқудан чўчиб уйғонгандек эпкин билан ўрнидан турди-да:

— Илья Владимирович, қулоғингизда бўлсин, бу сирларни бу ерда гапирдингиз, зинҳор битта-яримтага гуллаб қўйманг, — деб партком секретарини огоҳлантирди.

— Қизиқмисиз, Сирож Камолович, бу гапни404 бировга айтиб бўлармиди. Хотиржам бўлинг. Республика давлат инспекцияси унча-мунча сотиб турган молимизни тўхтатиб қўйганда ҳам бировга оғиз очган эмасмиз. Бўлмаса омборларимизда ҳозир оёқ қўйишга ҳам жой йўқ. Қарийб 220 минг сўмлик тери буюмларимиз ойлаб омборда зах босиб ётибди.

Одамларга ҳам ҳайронсан. Ахир борига барака қилиб олишабермайдими. Сифатли бўлди нимаю, носифатли бўлди нима. Бир сўм қиммати-ю, бир сўм арзони. Йўқ, гап унда эмас, очиғини айтсам харидорлар молимиз қадрига етишмаяпти. Мақтаниш эмас, бўлмаса кичик кармончадан тортиб сандиқнусха чемодангача областимизда фақат якка-ягона бизнинг фабрика тайёрлайди. Зоримиз бор, зўримиз йўқ. Зарур бўлса сифатини ҳам суриштирмай кўзга суртиб олиб кетишади. Ана шунда биз ҳам оёқни тираб турамиз...

— Шундай дейсиз-у, Илья Владимирович, — деди директор гардонини қашлаб, — не ҳасратда тайёрлаган молингга биров қайрилиб қарамагандан кейин... Бунинг устига молларимизнинг устама нархи ҳам ошиб кетяпти. Ана шунақа эшагидан тушови қимматга тушган 330 минг сўмлик молимиз тарқатилмай қолиб кетди.

Сирож Камоловичнинг гапи оғзида чала қолди. Хонага кириб келган «Ташпромторг» вакили директор столи устига зарда билан рекламацияни ташлади-да, «ўртоқлар, эпласаларингиз сумка тикинглар-да, нонини егандан кейин бундай сифатига ҳам қараш керак. Харидорлардан уятга қолдирдингиз-ку» деб эътироз билдирган эди, директор:

— Ўзи нима гап, сал оғирроқ бўлинг ука, брак бўлса бошқасига алиштириб берайлик. Ҳозир шундай қўлга олиб томоша қилса арзийдиган сумкаларимиз бор, дея уни юпатмоқчи бўлди. «Раҳмат, ана, олинг юзта сумкангиз, ўзингизга сийлов. Кимга берсангиз ўшанга беринг, — деди-да у эшикни тарс этиб ёпиб чиқиб кетди.

Тарвузи қўлтиғидан тушган Тошкент тери-галантерия фабрикасининг раҳбарлари «энди буёғи қандай бўлди» дегандек, бир-бирларига қараб бақрайиб қолаверишди.

Бу фабрика раҳбарларига унчамунча танқид кор қилмайдиганга ўхшайди. Чунки яқинда улар адресига «Муштум» ҳам беш-олти оғиз нордон гап айтган эди. Шундай бўлса ҳам пинакларини бузмай ҳамон эскича ишлаяптилар. Бунчалик бўлиш ярамайди, ўртоқ Муҳиддинов!

С. ИСЛОМХЎЖАЕВ.
А. ШАЙХОВ.

БОКСЧИЛАРИМИЗ ҒАЛАБАСИ

Республика чарм қўлқоп мастерлари очиқ шахсий-команда биринчилиги Фарғона шаҳрида ўтказилди. Шаҳардаги нефтчилар маданият саройига тўпланган ишқибозлар фақат республикамизнинг энг кучли боксчиларини кўрибгина қолмай, балки РСФСР, Украина, Қозоғистон, Тожикистон ва Туркманистон вакиллари учрашувларининг ҳам гувоҳи бўлдилар.

Кескин курашлар билан ўтган 64 учрашувдан сўнг вазн тартибида А. Цой, П. Хорошов, Т. Ғуломов, Б. Сакенов, Е. Шерстнев (ҳаммаси Тошкент биринчи командасидан), П. Харлампиди (Самарқанд), В. Крестников, В. Михеев (Тошкент биринчи командасидан), В. Минаков (Қозоғистон) ва В. Совлар (РСФСР) ғолиб чиқдилар. Ғолиблар Ўзбекистон спорт жамиятлари ва ташкилотлари Союзининг диплом ва қимматбаҳо мукофотлари билан тақдирландилар.

Бундан ташқари Е. Шерстнев, П. Харлампиди, В. Минаков, Т. Ғуломов ва Х. Содиқовлар Фарғона шаҳар партия ва жамоат ташкилотларининг махсус мукофотларини олишга сазовор бўлдилар.

Умумкоманда ҳисобида Тошкент шаҳар биринчи командаси ғолиб чиқди.

М. ИЛҲОМБЕКОВ,
мусобақанинг бош секретари, республикада категорияли судья.

АЙИҚ БИЛАН ЮЗМА-ЮЗ

Кечаси учқунлай бошлаган қор бугун ҳам тинмайдиганга ўхшайди. Совуқ қаттиқ, шамол аралаш ёғаяпти. Дарахт шохлари ҳам, симлар ҳам эгилиб қолган. Мусича, чумчуқлар совуқдан қочиб бўғот, трубалар устида хурпайишиб ўтиришибди. Расмона қиш. Ҳаво соф. Оёқ остида қор худди амиркондек ғарч-ғурч овоз чиқаради, оғиз-бурундан чиққан буғ қош, киприкларга қўниб қировга айланади.

Бундай паллада фақат ов муҳлисигина печка ёнида, телевизор эшиттиришларини томоша қилиб дам олиш кунини ўтказмайди. Уни олис, ҳозир қор текислаб қўйган сўқмоқлар, мудраб ётган тоғутошлар, ширин уйқудаги ўрмонлар чорлайди.

Елкага милтиқ остимда итни эргаштириб саҳарлаб йўлга чиқдим. Равон йўллар, осмон ўпар бинолар, эриниб кўкка тутун таратаётган завод трубалари ҳам бирин-кетин ортда қолди. Муйилишга келганда машинадан тушиб қолдим. Олдинда Угам тоғлари савлат тўкиб турибди.

Садоқатли тўрт оёқли ҳамроҳимга бу ерлар таниш, олдинда йўл бошлайди, унга эргашаман. Яқиндагина ямяшил, турли-туман парранда-ю, ширин-шакар меваларга бой бўлган ўрмон яланғоч, сукунатда... Нонушта қилиб олишга қарор қилдим. Ёнғоқ дарахтлари саломлашгандек силкиниб, устимга қор уюмини тўкади, гўё мени суҳбатга чорлайди.

Эрталаб тоғдан тушиб келган икки какликни осонгина отиб олдим. Вақт пешинга яқинлашиб қолган эди. Дара яқинида янги изларга кўзим тушди. Синчиклаб қарадим, тангадек келадиган товушқонники, каттароғи қалин ботгани тулкиники бўлса керак. Излар ўрмон ичкарисига эргаштириб кетди. Кўктош қалин дарахтлар орасида кўринмай қолди. Унга етиб олишга ошиқаман. Тизза бўйи келиб қолган қор халақит беради, юришни қийинлаштиради.

Бўрон уввос солиб чийиллайди, азим қарағайлар довулда қолган кемадек чайқалади, қасур-қусур дарахтларнинг синиши кишини ваҳимага солади.

Кўктошнинг овози қулоғимга чалинди. Милтиқни елкадан олиб, овоз эшитилган томонга интилдим. Кўп юришга тўғри келмади. Дам олдинга, дам орқага тисарилиб ёнбошлаб қолган дарахтга ташланаётган итга кўзим тушди. Кўктош мени кўриб, шиддат билан олдинга ташланди. Шу пайт қандай воқеа юз берганини сезмай қолдим. Фақат итнинг қаттиқ инграганини эшитолдим холос.

Тезлинда яшириниб, тахминан мўлжални олдим. Лекин тепкини босмасданоқ, қонга беланган Кўктошнинг боши кўринди. У қорда илон изи қон қолдириб, судралиб келарди. «Айиқнинг иши» хаёлимга келган нарса шу бўлди. Зумда қўшотарни тўнғизга мўлжалланган ўқ билан ўқладим ва нишонга олиб, тепкини босдим. Бўғиқ овоз эшитилди, кейин дарахт силкиниб баҳайбат маймоқнинг боши кўринди. Бундай шароитда шошиб қолиш қандай оқибатларга олиб келишини ҳар бир овчи яхши билади. Вақтни ўтказмай, яна икки ўқ уздим. Яраланган маҳлуқ қаттиқ бўкирди, силкиниб товуш эшитилган томонга ташланди...

Қандай қилиб ёввойи ёнғоқ тагига югуриб келганимни ва унинг устига чиқиб олганимни билмайман. Айиқ дарахтга тармашаётганида ўзимга келдим. Қўлимдаги қўшотар ҳам, рюкзак ҳам йўқ. Фақат белимга қистирилган садаф софли пичоқ қолибди.

Шоша-пиша йўғонгина шохни синдирдим. Яқинлашиб қолган айиқни суриб туширмоқчи бўлдим. Лекин у осонлик билан ёғочни ушлаб олди. Ваҳшийнинг бақувват панжаларидан мени шу ёғочгина сақлаб турар, тортиб олгудек бўлса хароб бўлиш турган гап. Оёқни тираб, силтаб тортдим. Айиқ мувозанатни сақлай олмай сирғалиб тушди. Бу ҳол бирнеча бор такрорланди. Рақиб ҳам, мен ҳам роса ҳолдан тойдик. Қош қорайиб қолган эди. Маймоқ ўчини пастда олмоқчи бўлгандек, яраларини ялашга тутинди.

Қор тиниб, шамол бирмунча пасайган бўлса ҳам совуқ баланд. Ўткир найзаларини пўстин устидан санчади, қўл-оёқларим увишиб, мадорсизланиб қолдим. Онам, дўстлар кўз олдимдан ўтди. Уйқу элитаяптими, туш кўраяпманми, англайолмайман. Кўктош қаерда, нега ёнимда кўринмайди?

— Кўктош, Кўктош!..

Овозимдан чўчиб ўзимга келдим. Вужудимни титроқ босди, музлаб қолаяпман.

Айиқ қандай бўлса, шундайлигича ўтирибди. Пичоқни қўлга олиб ёнғоқдан тушдим. Даҳшат... оёқларим ёғочдек қотиб, итоат этмайди. Кимдир устимдан совуқ сув қуйиб юборгандек, сесканиб кетдим. Судралиб маҳлуқдан аста узоқлашдим.

Қачон, қаерда ҳушдан кетиб қолганимни билмайман...

Бўлган воқеани эртаси кун уй эгаси айтиб берди. У овдан қайтаётиб мени йўл ёқасида беҳуш ҳолда учратибди. Чойдан сўнг хиёл ўзимга келдим. Янги дўстим билан чанага ўтириб, ёнғоқ томон йўл олдик. Айиқ ўша ўтиришида ўлиб қолган экан.

Кўктошни қор тагидан топдик. Унинг чап қулоғи кўзигача сидириб ташланган, терисида осилиб турар, бели эса мажақланиб ётарди. Лекин тирик эди. Кўктош мени кўриб аста думини ликиллатиб қўйди.

— Нима қилмоқчисиз?— итга ишора қилди ҳамроҳим.

— Олиб кетаман, соғайиб кетар.

Табиатни севганим учун овчи бўлганманми ёки аксинчами билмайман. Балки ҳар иккисининг мафтунидирман.

Я. САЛИМОВ.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

МУҲТАРАМ ГАЗЕТХОНЛАР!

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ГАЗЕТАСИГА 1965 ЙИЛНИНГ ФЕВРАЛЬ ҲАМДА УНДАН КЕЙИНГИ ОЙЛАРИГА ШУ КУНЛАРДА ҲАМ ОБУНА БЎЛИШИНГИЗ МУМКИН.

ОБУНА ЧЕКЛАНМАГАН ҲОЛДА «СОЮЗПЕЧАТЬ» БЎЛИМЛАРИ ВА КИОСКАЛАРИДА, АЛОҚА БЎЛИМЛАРИДА, ШУНИНГДЕК КОРХОНА, КОЛХОЗ-СОВХОЗ ВА МУАССАСАЛАРДАГИ МАТБУОТ ЖАМОАТ ТАРҚАТУВЧИЛАРИ ТОМОНИДАН ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» РЕДАКЦИЯСИ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

10 ЯНВАРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 12.00 — **Эрталабки гимнастика**, 12.20 — Каникул кунларида. **Уйқудаги гўзал** (қўғирчоқ фильм).

Рус тилида: 12.55 — **Кор қиз** (мультфильм), 13.55 — **Опа-сингил Пресслар** (ҳужжатли фильм), 14.15 — **Момақалдироқ** (бадиий фильм).

Ўзбек тилида: 15.35 — **Олий математикадан кириш сўзи** (сиртдан ўқувчи студентлар учун).

ОЛМАОТА ТЕЛЕСТУДИЯСИ ЭШИТТИРИШЛАРИ

Қозоқ тилида: 16.00 — **Ҳамма нарсани билгим келади** (болалар учун), 16.10 — **Экран-студентларга**, 16.55 — **Концерт**, 17.25 — **Қирқ биринчи** (бадиий фильм).

Рус тилида: 19.00 — **Эчки болалари саргузашти** (болалар операси), 19.40 — **Трепанг тутувчилар**, 19.50 — **Концерт**, 20.20 — **Уйқу олдидан** (кичкинтойлар учун), 20.30 — **Табрик**, 20.40 — **Адабий чорраҳа**, 21.20 — **Ёшлик бошланганда** (бадиий фильм), 22.55 — **Сўнгги ахборот**.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/I да кундуз **Доктор Айболит**, кечқурун **Дон-Жуан**.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/I да кундуз **Сарвқомат дилбарим**, кечқурун **Қонли сароб**, 12/I да **Мирзо Улуғбек**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/I да кундуз **Малиновкада тўй**, кечқурун **Тошболта ошиқ**.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— РСФСРда хизмат кўрсатган артист **Юрий Дуров** ва **Литва цирки «Вильнюс»** артистлари иштирокида **«Циркда арча»**. Томошалар кундуз соат 12, 3 ва кеч 8 да бошланади.

КИНО

Янко — «ВАТАН» (кундуз соат 1-10, 3-15 минут ва кеч 10 да).

Денгиз мушуги — «ИСКРА», «СПУТНИК», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 4, кеч 6 ва 8 да.

Генерал ва дасторгул — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

«Трясогузка» армияси — «МОСКВА» (эрталаб соат 10 да).

Даҳшат (кундуз соат 5, кеч 6-45 минут ва 8 яримда), **Ёш гвардия** (1-ва 2-серия, эрталаб 10 да) — «ВАТАН».

Всевед бобонинг уч олтин сочи (эрталаб соат 10 да), **Шпессарт саройидаги шарпалар** (кундуз 2 кеч 9-45 минутда) — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ».

Жасур тикувчи (эрталаб соат 10 ва 11 да), **Қумтепадаги уй** (кундуз 1, 3 ва 5 да) — «СПУТНИК».

Мультфильмлар тўплами — «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10 да).

Тошкент шаҳридаги

«САНОЧИСТКА» АВТОКОЛОННАЛАРИ

ташкилот ва корхоналарга ёндошган территорияларни

ЙИҒИШТИРИШ УЧУН

1965 йилга

шартномалар тузмоқда

Мурожаат учун адрес:

Ленин районида — Манжара кўчаси, 4-уй;

Куйбишев районида — Генерал Петров кўчаси, 88-уй;

Киров районида — Ертешкан кўчаси, 121-а уй;

Октябрь районида — Сағбон кўчаси, Янгиш проезд, 63-уй;

Чилонзор районида — Самарқанд дарвоза кўчаси, 177-уй;

Фрунзе районида — Физкультура кўчаси, 33-а уй.

Тошкент шаҳридаги

1-КЛИНИК СИЛ КАСАЛХОНАСИГА

врачлар, физиатрлар, фтизиохирурглар, терапевтлар, медсестралар, санитаркалар, бухгалтер, старший бухгалтер, бош механик, медицина асбоб-ускунасини ремонт қилувчи инженер, слесарлар, кир ювувчи аёллар, русча секретарь-машинистка, ошпазлар, ёрдамчи ишчилар

керак

Мурожаат учун адрес: Кочубей кўчаси, 19-уй (40-автобуснинг «Кочубей», 42, 43, 45-автобуснинг «Касалхона» остановкаси).

ЭСТРАДА ТЕАТРИДА

12, 14 январда

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА СОЛИСТЛАРИНИНГ

концертлари

Ўзбекистон ССР халқ артисти **Коммуна Исмоилова**, солистлардан **Қувондиқ Искандаров, Исҳоқ Катаев** ва бошқалар ҳамда ўзбек халқ чолғу ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар кундуз соат 2 дан сотилади.

Кинофильмлар прокати Ўзбекистон конторасии

ТОШКЕНТ ЭКРАНЛАРИГА

ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР ЧИҚАРАДИ:

САҲРО ОСМОНИ

Сценарий автори — **Евгений Гуляковский.**

Постановкачи режиссёр — **Дамир Салимов.**

Р о л л а р д а:

Татьяна Конюхова, Олег Мокшанцев, Мухтор Оғамирзаев.

«Ўзбекфильм» киностудияси ишлаган.

БИР ҚАРИЧ ЕР

Сценарий автори — **Григорий Бакланов.**

Постановкачилар — **Андрей Смирнов, Борис Яшин.**

Р О Л Л А Р Д А:

Александр Збруев, Евгений Урбанский, Элли Суханова, С. Курилов, М. Воронцов, А. Титов, В. Сускин, А Галик.

«Мосфильм» киностудияси ишлаган.

Куппа-кундуз тун

НОМЛИ ВЕНГЕР ФИЛЬМИ

Сценарий автори, режиссёр ва рассом — **Золтан Фабри.**

Р О Л Л А Р Д А:

Лайош Башти, Эрика Сегеди, Ференц Ладани, Илона Береш.

ГЕНЕРАЛ ҚАНИ?

Сценарий автори ва режиссёр— **Тадеуш Хмельевский.**

Бош ролларда:

Эльжбета Чижевска, Ежи Турек, Болеслав Плотницкий, Станислав Мильский.

Польшанинг «Старт» ижодий бирлашмаси ишлаган.

«УЗХЛАДОТОРГМОНТАЖ» ТРЕСТИГА

Тошкент шаҳрида ва область шаҳарларида ишлаш учун: **инженер-электрик, холодильшчик инженерлар ва техниклар, ҳисоб ходимлари**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Черкасская кўчаси, 23-уй (1, 2, 4-автобуснинг «Салор» остановкаси). Телефон 6-17-67.

«ТАШОБЛКНИГОТОРГ»га старший бухгалтер, инвентаризатор бухгалтерлар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Карл Маркс кўчаси, 31-уй.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор —29004, Редактор ўринбосари—25885. Масъул секретарь — 34808. Идеология, адабиёт ва санъат бўлимлари —31936. Партия турмуши бўлими —26232. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари —29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими —28761. Ахборот ва спорт бўлими —33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими —34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор —30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 01520. Индекс 64695. Нашр. №-В 1673.